СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 19-го Октобра, 1905. Число 42. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, October 19, 1905. No. 42

Читайте, бо важне!

На пôдставѣ ухвалы рôчнои Конвенціи „Р. Н. Союза“, принимае ся новыхъ членôвъ въ мѣсяцю Октобру вôдъ 16-30 лѣтъ безъ вступного, а вôдъ 30-45 за половину вступного.

Вôдъ Головного Уряду Р. Н. С.

Н. Кирчôвъ, пред., С. Ядловскій, секр.

Важне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачѣ до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выписуе ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаный money-order або чекъ не посылае ся до Голов. Касіера, але вразъ зъ выказами до Голов. Секретара. Головный секретарь опôсля вôдсылае ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій, Голов. Секретарь.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Жовтень.

19	Ч.	† Томы апост
20	П.	Сергія и Вакха
21	С.	Пелагіи
22	Н.	18. по Сош. † Якова ап.
23	П.	Евлампія
24	В.	Филипа, Теофана
25	С.	Прова, Андроніка

— ВІЛКСЪ-БАРИ, 13-го жовтня. Процесъ компаністôвъ проти закону забороняючого дѣтямъ робити на брехахъ та въ майнахъ, скôнчивъ ся на користь компаністôвъ. Судя „Wheaton“ призналъ большу частину того закону, противною американьской конституціи. Через таке рѣшене суду больш якъ 10 тысячь бойсôвъ замѣсть того, щобы ходити въ школу, лишають ся робити въ майнахъ.

— ПОСВЯЧЕНЄ рогового камени пôдъ угорску церковь въ Монесенъ, Па. вôдбуде ся 29-го Октобра о 3-ôй пополудни.

Всѣ члены бр. св. Йоана Хрестителя мають явитись на се торжество въ параде о 2-ôй годинѣ пôдъ карою 50 центôвъ. Мітинґи вôдбувають ся все въ другу Недѣлю по першôмъ на 3-ôй улици въ Италіяньскôй гали.

Д. Федорчакъ, секретарь.

— ЗВѢСТНА принцеса Люіза, дочка короля белгійского, що своего часу втѣкла вôдъ мужа, погодилась зъ нимъ теперь въ Берлинѣ въ сей способъ, що принцъ буде еѣ платити рôчно 72.000 коронъ, а она поплатить всѣ свои довги.

— ДВОХЪ морскихъ офіцерôвъ англійскихъ, схопили въ Африцѣ розбишаки и увязнили. Правдоподôбно будуть жадати за нихъ грубого окупу.

— ВЪ АРЕШТѢ въ Ню Гейвенъ, Конн. сидить оденъ чоловѣкъ за піяньство 27 рокôвъ. Перший разъ арештували его за піяньство 1878 року и засудили на 10 день арешту. Коли его выпустили, вôнъ въ протягу 24 годинъ зновъ упивъ ся и зôставъ засудженый симъ разомъ на 3 мѣсяцѣ арешту. Але тѣ кары ему не помагали. Чоловѣкъ сей звычайно не бувае на волѣ больш 12 годинъ, бо скоро его выпустять сейчасъ упиваесь въ найблизшôмъ салонѣ коло „джелю“, а поліція таскае его зновъ до Ивановои хаты.

— ПЕРЕЙШЛИ на бабтиску вѣру два Русины въ Stonewall, Man., въ Канадѣ. Протестантска пропаганда межъ Русинами ширить ся головно завдяки бракови гр. кат. священикôвъ и органiзацiи гр. кат. церкви.

— КОМАНДАНТА російского корабля „Лена“ (якій схоронивъ ся передъ Япанцями до Санъ Франсиско) и его товариша капітана Ратманова, выкинули недавно зъ Palace Hotel въ Санъ Франсиско, за неприличне поведене зъ двома жѣнками, якѣ такожь мусѣли „муфувати“, бо властитель готелю выповѣвъ имъ мѣсце.

— МИНУЛОИ Суботы рано убило на колѣ въ Скрентонъ, Па. 20-лѣтного Русина Михайла Андрусишина. Небôщикъ бувъ лишь 2 мѣсяцѣ въ Америцѣ. Походивъ зъ Хороброва, Бережаньского повѣту въ Галичинѣ.

— АМЕРИКАНЬСКЕ товариство свободы въ Росіи, выдало вôдозву, въ якôй просить о помôчь для політичныхъ заточенцѣвъ на островѣ Сахалинѣ. Жертвы на сю цѣль принимае Rev. Dr. Kent, 26 T Str. N. W. Washington, D. C.

— ВЪ ЛОНДОНѢ, Кентокі, вытягнула товпа въ ночи Ніґра зъ арешту и повѣсила на деревѣ. Ніґеръ сей убивъ вже давнѣйше одного бѣлого, а судъ засудивъ его лишь на доживотну вязницю и тому товпа его повѣсила.

— ВЕЛИКІЙ страйкъ почавъ ся въ Вôвторокъ 17 с. м. въ пятьохъ майнахъ, що належать до Markle Coal Co. и находять ся въ Jeddo, Harleigh и Everdale, Pa. Страйкуе 3000 углевыхъ робôтникôвъ. Страйкъ почавъ ся черезъ одного хлопця. Вôнъ робивъ за $1.08 денно, але босъ хотѣвъ, щобы хлопець „драйвувавъ“ за тѣ самѣ грошѣ. Хлопець не згодивъ ся, але хотѣвъ такои самои заплаты якъ мають другѣ драйверы, се є $1.50 на день. Тодѣ босъ выгнавъ хлопця зъ роботы. За нимъ обстали всѣ робôтники; ходили до суперінтендента, але се нѣчого не помогло и тому выбухъ страйкъ.

— КЛОПОТЪ зъ дарунками. Якъ звѣсно, дочка президента Рузвельта подорожуе теперь по Вѣсходѣ. Рôжнѣ дарунки, якѣ она дôстала въ часѣ сеи подорожи варта около 100 тысячь долярôвъ. Коли панна Рузвельтъ буде вертати домôвъ, то въ Санъ Франсиско скажуть еѣ заплатити цло вôдъ усѣхъ тыхъ дарункôвъ, котре буде выносити сли не больше то певно не менче якъ рôчна платня еѣ тата, се є 50 тисячь долярôвъ. Щобы выйти зъ того прикрого положеня панна Рузвельтъ буде мусѣла дарувати усѣ свои дарунки якôись народнôй інституціи, бо тодѣ не буде цла платити, хиба що конгресъ ухвалить спеціальный законъ, увôльнюючій вôдъ цла дарунки дочки президента.

— ГАМБУРГЪ, 11 жовтня. Новый велитень-корабель „Америка“ Гамбургъ-Американьской Лініи вступивъ сегодня въ свою першу подорожь до Ню Йорку. Шифъ переповненый пасажирами. „Америка“ есть найбôльшій въ свѣтѣ корабель. Вôнъ мае 22 и пôвъ тысячѣ тонъ ваги и може везти на собѣ 4 тысячѣ пасажирôвъ.

— АЛЯСКА. Недалеко вôдъ пôвострова Аляски на однôмъ зъ невеличкихъ островôвъ „Чичаговъ“ знайдено дуже багату золоту жилу: зъ кождои тоны землѣ добувають больш якъ на $30.000 чистого золота. Та золота жила мае больш якъ 3000 футôвъ довжины.

— ВАШІНҐТОНЪ, 13-го жовтня. Російскій посланникъ въ Сполученыхъ Державахъ баронъ Розенъ сповѣстивъ, що завтра мировый договоръ мае бути пôдписаный якъ царемъ, такъ и мікадомъ. Розенъ спôльно зъ японьскимъ посланникомъ змовлять ся вôдночасно часу, такъ щобъ мікадо и царь пôдписали договоръ въ одну и тужь хвилю, о скôлько то є можливо.

— ПІТСБУРГЪ, 9 жовтня. Тутъ приѣхавъ Джанъ Мічелъ, президентъ юніи майнерôвъ, и заявивъ, що не бачить жадныхъ поводôвъ до загального страйку въ обохъ вуглевыхъ окраинахъ. Що до мітинґу компаністôвъ, якій мавъ вôдбути ся въ Чикаґо, де компаністы хотѣли спôльно порадити ся якъ знищити юнію, то Мічелъ каже, що той мітинґъ не зберетъ ся, бо компаністы Пітсбурской окраины вôдмовили ся брати удѣлъ въ нѣмъ.

ЗАПРОШЕНЄ.

Отсимъ запрошуемо всѣхъ в околици Пітсбурга мешкаючихъ Русинôвъ якъ також честнѣ братства, котримъ вислалисьмо листовнѣ запрошения, прибути до нашои рускои церкви о 10-ôй год. рано **дня 29-го Октобра с. р.** По Службѣ Божій вôдбуде ся торжественне посвященє руского цвинтаря, на катре торжество просимо усердно явитись.

Рада церковна рускої церкви св. Й. Хрестителя.

— ТРЕБА жѣнокъ и дѣтей обчинати бураки и готовити ихъ на продажь. Робота на довшій часъ. 5 до 6 особъ може достати сталу роботу. Платня вôдъ $1.00 до $1.50 денно безъ ѣды и мешканя. Голоситись до J. G. Barger, Atwaters, Cayuga Co., New York.

— РОБОТА въ Йорквилъ, Огайо иде теперь дуже добре; жадного дня не штапуемо. Єсли бы хто зъ честныхъ Русинôвъ хотѣвъ ся тутъ достати, то може приѣхати; роботу достане заразъ и гавзы суть порожнѣ такожь.

Предсѣдатель Р. Н. Союза вôд. 77. п. Иванъ Станько поѣхавъ зъ Йорквилъ до Пертъ Амбой, а на его мѣсце зôставъ предсѣдателемъ п. Стефанъ Крицкій.

— ДОБРУ роботу и добру платню близько Ню-Йорку достане коюдый чоловѣкъ самотный чи жонатый, хто сейчасъ зголосить ся вразъ зъ рѣчами до Interborough Employment Exchange 35 E. 1 st. Str., New York.

— **Дѣвчатъ** потрѣбно вôдъ лѣтъ 16 до 25 учитись прясти на машинахъ. Добра платня и стала робота. Платня за часъ науки.

Elmira Knitting Mills.
ELMIRA, N. Y.

ПОДЯКА.

Пôдписаний комітет гр. кат. церкви св. Юрія в Ню-Йорку вважае своїм обовязком подяковати сердечно вся. о. Н. Дмитрови з Нортгемптон, Па. за їх услугу, яку нам і в нашій церкви і на мітингу комітету зробили.

Боже заплать!

М. Тарнавский, предс., М. Лазорчик, касієр, А. Хромовский, секретар.

ПОВѢДОМЛЯЕМО

членôвъ братства св. Володимира вôд. Союза 108. въ Ню-Йорку, що мітинґи будуть вôдбувати ся точно кождого мѣсяца въ суботу передъ першимъ въ А. Plavecky 509 E. 5. Str., New York. Кождый членъ нехай прибуде на мітинґъ, бо суть дуже важни справы до полагодженя.

Комітетъ.

ВЕЛИКІЙ МІТИНҐЪ

парохіяльный вôдбудесь въ Ню-Йорку въ церкви св. Юрія въ Суботу дня 21. Октобра о 8-ôй годинѣ вечеръ. На сей мітинґъ запрошуемъ усѣхъ честныхъ парохіянъ. Въ Недѣлю рано 22. Октобра, вôдправить ся торжественне богослуженє.

За Комітетъ церкви: Тарнавскій, Хромовскій, Лазорчикъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Понеже зарядъ товариства доставъ кôлька листôвъ зъ запитанемъ про урядникôвъ „Народнои Самопомочи“ а въ додатку въ замѣткахъ »Свободы« ч. 40. Редакція уважае такожь за конечне подати загалови американьскои Руси звѣстку про нихъ, протое подаемо до вѣдомости всѣмъ Русинамъ, що урядниками нашого товариства суть: С. Чернецкій, О. Косовый, С. Калакука и В. Саричь, до котрыхъ треба адресувати: R. Nat'l Mutual Aid Society, 118 E. 4th Str., New York.

С. Чернецкій, предсѣдатель, О. Косовый, секретарь.

— **ПРОСИМО** нашихъ читателѣвъ, щобы присылали дописи про все, що у нихъ сталось нового та цѣкавого сейчасъ, а не въ кôлька тыжднѣвъ познѣйше, бо тодѣ ихъ дописи тратять на вартости.

Казка про языкату жѣнку.

У одного мужика була жѣнка, котра нѣколи не могла задержати про себе те, що знала. Усе, що тôлько де-небудь чула або бачила, вона мусѣла росказати усѣмъ своимъ сусѣдамъ. Багато лиха натерпѣвъ ся через те еѣ чоловѣкъ, бо усе, щобъ вôнъ де не зробивъ, про те жѣнка заразъ росповѣдала по всѣмъ селѣ.

Одного разу той чоловѣкъ збиравъ зъ жѣнкою въ паньскôмъ лѣсѣ дрова, и знайшли вони скарбъ: повенъ казанъ червонцѣвъ. Отже чоловѣкъ, знаючи, що жѣнка про те усѣмъ роскаже, а якъ дôйде те до пана, то панъ вôдбере ему скарбъ, и каже жѣнцѣ: „Ты, жѣнко, потерпи трохи и не кажи нѣкому, що мы знайшли скарбъ, а завтра рано мы вдвохъ пôдемо до пана и самѣ вôднесемо ему скарбъ. Певно, панъ удѣлить намъ за яку частину скарбу, або може чимъ-небудь другимъ нагородить". Жѣнка обѣцяла мовчати, и вони понесли скарбъ до дому. А якъ прийшла нôчь и всѣ въ хатѣ поснули, то чоловѣкъ вставъ и пôшовъ до рѣчки; тамъ вôнъ вытягъ зъ воды сѣти, а въ сѣтяхъ була щука (рыба). Ту щуку вôнъ взявъ и пôшовъ зъ нею въ лѣсъ, а тамъ у него були наставленѣ сильця на зайцѣвъ. Коли вôнъ прийшовъ тамъ, то знайшовъ въ сильцяхъ зайця. Чоловѣкъ узявъ тогды того зайця, а на мѣсце него вплутавъ въ сильця щуку. А зайця вôднѣсъ до дому и сховавъ. а самъ лѣгъ спати. Рано скоро свѣтъ жѣнка будить его и каже, щобъ збиравъ ся ити до пана. Чоловѣкъ вставъ убравъ ся, и пôшли до пана. По дорозѣ чоловѣкъ каже жѣнцѣ, що вôнъ мусить напередъ зайти въ лѣсъ подивити ся, чи не пôславъ ему Панъ Богъ якои добычѣ. Цѣкава жѣнка также пôшла зъ нимъ. Коли вони прийшли тамъ, то здивована жѣнка побачила, що въ сильця заплутала ся щука. Але та жѣнка була дуже ласа, та и каже чоловѣкови: „Давай, чоловѣче, я зварю заразъ зъ тои щуки юшку, а до пана пôдемо уже завтра". — „Добре!" каже чоловѣкъ, и въ той день вони не ходили до пана. А нôчю, якъ усѣ поснули, чоловѣкъ опять вставъ, узявъ зайця, пôшовъ на рѣчку и посадивъ того зайця въ сѣти. Потôмъ вернувъ ся до дому и опять лѣгъ спати. Ранкомъ жѣнка опять будить чоловѣка и каже, щобъ збиравъ ся до пана. Убрали ся вони и пôшли, але якъ ишли биля рѣчки, чоловѣкъ опять каже до жѣнки, що вôнъ мусить заглянути до сѣтей подивити ся, чи не пôймала ся, яка рыба. Жѣнка такожъ пôшла зъ нимъ. Прийшли на рѣчку. Дивить ся жѣнка, а на березѣ лежать сѣти и въ сѣтяхъ заяць. Отъ жѣнка и каже чоловѣкови: „Давай, чоловѣче, я зжарю того зайця, та з'ѣмо, а до пана пôдемо вже завтра!" — „Добре!" каже чоловѣкъ. Нôчю чоловѣкъ опять вставъ, взявъ зъ хлѣва порося, вôднѣсъ въ лѣсъ и повѣсивъ на деревѣ за ногу. Потôмъ пôшовъ до дому и лѣгъ спати. Рано нетерпелива жѣнка опять будить чоловѣка и каже чоловѣкови, щобы вôнъ чимъ скорше збиравъ ся, та пôдуть до пана. Чоловѣкъ убравъ ся, и вона пôшли. Дорога до пана була черезъ лѣсъ, якъ разъ черезъ те мѣсце, де чоловѣкъ повѣсивъ пороея. Пôдходять вони до того мѣсця, ажь чуе жѣнка, що щось страшенно кричить, (а то кричало пороея) и питаеть чоловѣка: „Що то есть?" А чоловѣкъ ѣй и каже: „То чорты деруть шкуру зъ нашого пана за те, що вôнъ загнавъ на тамтой свѣтъ свою небôщицю-жѣнку". Жѣнка, якъ почула те. то дуже перестрашила ся и каже чоловѣкови: „Ходѣмъ, чоловѣче, скорше до дому, до пана пôдемъ коли-небудь другимъ разомъ". Вернули вони до дому. На другій день опять будить жѣнка чоловѣка и каже, щобы заразъ ити до пана, бо вона вже не може бôльше терпѣти. „И якъ ще днесь не пôдемо до пана, то я мушу кому-небудь розсказати про скарбъ". Чоловѣкъ убравъ ся, и вони пôшли.

Прийшли до паньского двора, и чоловѣкъ сказавъ, що вони мають справу до пана. Выйшовъ панъ и питае, чого имъ треба.

— „Будьте ласкавѣ, паночку, дайже менѣ яку-небудь пораду: не знаю, що робити зъ моею дурною жѣнкою;" каже до него чоловѣкъ. „Плете такѣ дурницѣ, що ажь слухати не можна. А ще прийшла до васъ скаржитись ся на мене, нѣбы то я найшовъ у вашôмъ лѣсѣ скарбъ и заховавъ его". — „Якъ? !" каже жѣнка: „хибажь мы зъ тобою не знайшли чотыри днѣ тому назадъ скарбу у паньскôмъ лѣсѣ?" — „Та коли се було?" — пытае еѣ чоловѣкъ. — „Якъ то коли? Аджежь на другій день мы йшли до пана, щобы сказати ему о тôмъ, а въ лѣсѣ найшли въ сильцяхъ щуку". — „Дивѣть ся, паночку", каже чоловѣкъ, „що вона плете: у сильцахъ щука пôймала ся. Бачите, що вона у мене дурна!" — „Якъ дурна!" кричить розлютована жѣнка: „Я усе добре памятаю; ще на третій день по тôмъ намъ у сѣти заяць пôймавъ ся!" Панъ чуючи те, зъ початку здивувавъ ся, а потôмъ почавъ реготати ся, а далѣ спитавъ жѣнку: „А що учора було?" — „А учора", каже жѣнка, „чорты драли шкуру зъ васъ, паночку, за те, що вы вагнали на тамтой свѣтъ вашу першу жѣнку! Вы тогды такъ страшно кричали, що я дуже перестрашила ся". Якъ панъ то почувъ, якъ розлютувавъ ся, якъ закричить на своихъ гайдукôвъ: „Возьмѣть ту бабу та проженѣть еѣ геть зъ передъ моихъ очей!" Гайдуки прибѣгли и прогнали бабу зъ двора.

Зъ того часу жѣнка бôльше не нагадувала чоловѣкови про скарбъ.

Справоздане касове

„Рус Нар. Союза" за мѣсяць Септемберъ, 1905 р.

Ч. бѣжуче		
3375	Granville, N. Y. Бр. св. Юрія	11.20
3376	Ramey, Pa. М. Р. Н. С.	47.29
3377	Chicago, Ill. М. Р. Н. С.	8.42
3378	Elizabeth, N. J. М. Р. Н. С.	23.74
3379	Breslau, Pa. Бр. св. Андр.	65.21
3380	Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. пр. Илін	49.26
3381	McKeesport, Pa. Бр св. Ольги	9.98
3382	Carnegie, Pa. Бр. св. Любви............	9.26
3383	Pittsburg, Pa. Сестрицтво Собора Пр. Богород.	9.80
3384	Glen Lyon, Pa. Бр. св. П. и П.	26.59
3385	Leetsdale, Pa. Бр. св. П. и П.	15.55
3386	Allegheny, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	13.00
3387	Desloge, Mo. Бр. св. Й. Хрест.	33.86
3388	Pittsburg, Pa. Бр. св. Й. Хр.	49.50
3389	Manown, Pa. Бр. св. О. Никол.	11.68
3390	Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	36.33
3391	Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	34.61
3392	Chisholm, Minn. Бр. св О. Николая	20.35
3393	Beaver Meadows, Pa. Бр. св. Мих........	25.82
3394	Cannonsburg, Pa. Бр. св. Арх. Мих.......	21.50
3395	Chisholm, Minn. Бр. св. Арх. Мих.	11.59
3396	New York, N. Y. Тов. Зоря	5.70
3397	Franklin Furnace, N. J. М. Р. Н. С.	14.55
3398	Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	65.00
3399	Trauger, Pa. Бр. св. П. и П.	55.33
3400	St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	102.35
3401	McKeesport, Pa. Бр. Св. Й. Хр...........	94.90
3402	Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	51.70
3403	Scranton, Pa. Бр. Пр. Богор.............	36.20
3404	Hastings, N. Y. М. Р. Н. С.	9.70
3405	Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	11.78
3406	Shenandoah, Pa. М. Р. Н. С.	22.55
3407	Philadelphia, Pa. Тов. Любовъ	21.64
3408	Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богор.	49.41
3409	McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богород.	75.89
3410	Buffalo, N. Y. Бр. св. Й. Хрест.	45.15
3411	Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	32.87
3412	Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	58.55
3413	Dunlo, Pa. Бр. св. П. и П.	38.15
3414	Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	85.44
3415	Wilmington. Del. Бр. св. Арх. Мих.	9.75
3416	Newark, N. J. Бр. св. . Хрест.	18.52
3417	Pittsburg, Pa. Бр. св. Никол.	157.61
3418	Holyoke, Mass. Бр. св. Й. Хр............	19.50
3419	Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	20.30
3420	Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богор.	12.08
3421	Monessen, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	30.40
3422	Olyphant, Pa. Бр. св. Й. Хрест	121.38
3423	Seymour, Conn. Бр. св. Й. Хр.	19.85
3424	Ellworth, Pa. М. Р. Н. С.	19.40
3425	New Britain, Conn. М. Р. Н. С.	14.80
3426	New York, N. Y. Тов. Сѣчь	15.30
3427	Alden Sta., Pa. Бр. св. Волод.	19.16
3428	Sayre, Pa. Бр. Пресв. Богор.	12.97
3429	Centralia, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	12.48
3430	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія.........	
	За June, July, Aug. и Sept.	119.31
3431	Wilkes Barre, Pa. Бр. св. о. Николая	13.86
3432	Export, Pa. Бр. св. О. Николая	27.38
3433	Simpson, Pa. Бр. св. Василія	25.70
3434	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Володим..........	12.48
3435	Spangler, Pa. Бр. Пр. Богор..............	20.90
3436	Trauger, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	89.00
3437	Plymouth. Pa. Бр. св. П. и П.	100.76
3438	New York, N. Y. Тов. Сѣчь..............	5.80
3439	Lancaster, N. Y. Бр. св. Василія.........	9.06
3440	Priceburg, Pa. Бр. св. Василія	57.17
3441	McKees Rocks, Pa. Бр. Св. Димитрія	23.70
3442	Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богор.	28.27
3443	Westmoreland City, Pa. Бр. св. Арх. Мих..	18.08
3444	Pleasant Valley, Pa. Бр. св. Арх. Мих. ...	23.82
3445	New Florence, Pa. Бр. св. Василія	19.91
3446	Jersey City, N. J. пос. Клюбъ Рус. Мол. ...	23 65
3447	Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	43.00
3448	Fredericktown, Pa. Бр. св. П. и П.	80.80
3449	Whitney, Pa. Бр. Трехъ Свят.	14.65
3450	Mayfield, Pa. М. Р. Н. С.	13.69
3451	New Philadelphla, Pa. Бр. св. Арх. Мих. .	19.60
3452	Hazleton, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	50.03
3453	Yatesboro, Pa. М. Р. Н. С.	14.36
3454	Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	16.40
3455	Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П.	33.66
3456	Dunmore, Pa. Бр. св. АА. П. и П.	16.23
3457	Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	27.63
3458	Taylor, Pa. Бр. св. О. Николая...........	32.00
3459	Minersville, Pa. Бр. св. О. Николая	79.01
3460	Trenton, N. J. Бр. Пр. Богор.	11.20
3461	Canonsburg, Pa. Бр. Пр. Богор.	4.55
3462	Olyphant, Pa. Бр. Пр. Богор.	11.10
3463	Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	192.12
3464	New Alexandria, Pa. Бр. св. П. и П.	36.00
3465	Cross Fork, Pa. Бр. Пр. Богород.	17.03
3466	Alverton, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	8.37
3467	Perth Amboy, N. J. Бр. св. О. Николая ..	45.75
3468	Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	42.10
3469	Yorkville, O. Бр. св. Стефана.............	16.83
3470	Lansford, Pa. Бр. Пр. Богор.	78.02
3471	West Pawlet, Vt. Бр. Пр. Богор..........	13.85
3472	St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богород.	36.49
3473	Scottdale, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	38.33
3474	Gradatim, Pa. М. Р. Н. С.	5.55
3475	Mt. Carmel, Pa. Сестр. Бр. Пр. Богород......	3.47
3476	Baltimore, Md. Бр. св. П. и П.	18.02
3477	Mt. Carmel, Pa. Бр. св П. и П............	34.30
3478	Terryville, Conn. Бр. Св. Арх. Мих.......	12.53
3479	Ormrod, Pa. Бр. св. О. Николая	29.40
3480	Northampon, Pa. Бр. Пр. Богор...........	180.05
3481	Elmira N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	21.79
3482	Pittsburg, Pa. Бр. св. Й. Хр.	41.44
3483	Pittsburg, Pa. Сестр. Собора Пр. Богор.	4.20
3484	Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	46.80
3485	Cleveland, O. Бр. св. О. Николая	10.55
3486	Lopez, Pa. Бр. св. О. Николая	3.10
3487	Latrobe, Pa. Бр. св. Арх. Мих............	19.10
3488	Old Forge, Pa. М. Р. Н. С.	8.83
3489	Marion Heights, Pa. М. Р. Н. С.	9.55
3490	Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	81.45
3491	Scranton, Pa. Бр. св. прор. Илія	84.17
3492	Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	26.54
3493	Meyersdale, Pa. Бр. св. Юрія	15.00
3494	New York, N. Y. Бр. св. Волод.	24.06
	Waterbury, Conn. М. Р. Н. С.	——
	Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	——
	Baltimore, Md. Сестр. Бр. св. Анны	——
	New York, N. Y. Бр. св. Андрея	——
	Providence, R. I., М. Р. Н. С.	——
	Cleveland, O. Бр. св. П. и П.	——
	Allegheny, Pa. Тов. Поступъ	——

Доходъ за Септемберъ с. р. есть	4,206.45
Готôвка зъ кôнцемъ Августа с. р.	16,859.13
Разомъ доходъ есть......	21,065.58

Розходъ за мѣсяць Септемберъ 1905.

Посмертне по бл. п. Аннѣ Пецухъ McAdoo, Pa. ..	300.00
„ „ „ „ Андрей Нѣмецъ Simpson, Pa. ..	600.00
„ „ „ „ Павлю Осѣракъ Plymouth, Pa. .	600.00
„ „ „ „ Аннѣ Сонта Trauger, Pa.	300.00
„ „ „ „ Иванъ Федакъ Scranton, Pa. ..	600.00
Запомога Юрію Клованичь Pleasant Valley, Pa. ..	100.00
„ Михайлови Драганъ McKees Rock, Pa. ..	100.00
Посмертне по Михайлѣ Венілявь Northampton, Pa.	17.00
Органъ Союза за Септемберъ б. р.	545.50
Пенсія Гол. Урядникôвъ за Септемберъ б. р.	105.00
Подорожь и дієты Голов. Урядникôвъ до Mt. Carmel, въ справѣ Р. Н. Союза	37.92
За 50 книгъ декляр. 1000 грамотъ и иньшѣ друки для Рус. Народ. Союза	80.60
Почтовѣ выдатки голов. секретаря за Септембру	17.44
Рентъ вôдъ офісу за Септемберъ	15.00
Разомъ розходъ за Септемберъ	3,407.46

Зоставлене:

Разомъ доходъ выносить....................	21,065.58
Розходъ за Септемберъ	3,407.46
Готôвка зъ кôнцемъ Септемберъ с. р.	17,658.12
Пожички	1,369.90
Загальный станъ касы зъ кôнцемъ Септемберъ есть	$19,028.02

А. Шаршонь, касіеръ, *С. Ядловскій*, секретарь, *К. Кирчôвъ*, предсѣдатель.

227 Новыхъ Членôвъ.

Въ мѣсяцю Септембру с. р. приступили до Р. Н. Союза слѣдуючѣ новѣ братства и члены:

Бр. св. о. Николая въ Ormrod, Pa. (вôд. 124)

Коцанъ Петро
Симаньчикъ Василь
Ґойда Андрей
Артимъ Теодоръ
Мотко Иванъ
Кочинашь Михайло
Коруцъ Петро
Савка Яковъ
Бруцакъ Илько
Ґреса Стефанъ
Товтъ Павло
Ворошила Стефанъ
Нѣшко Ципріянъ
Семанишинъ Осифъ
Фѣль Романъ
Вархола Сидоръ
Бабякъ Стефанъ (мол.)
Бабякъ Стефанъ (стар.)
Воротила Иванъ
Романьскій Лешко
Кравчишинъ Василь
Коцанъ Николай
Крупа Иванъ
Целипъ Иванъ
Сорокачь Иванъ
Ґурнякъ Йосифъ
Савка Миколай
Боньчакъ Петро
Чаровичь Михаилъ
Савка Иванъ
Ойцехъ Темпольскій
Ґудзий Иванъ
Долѣньскій Теодоръ
Мотко Василь
Зятикъ Андрей
Крупа Андрей
Неджельскій Яковъ
Ґрабаръ Михаилъ
Кравчишинъ Михаилъ
Бабякъ Данько

Вôд. 1. Склинчаръ Михаилъ
Ревакъ Теодоръ
Вôд. 6. Данчь Ференцъ
Довганичъ Михаилъ
Чѣплеръ Петро
Бенца Василь
Кричфалуши Миколай
Бабичь Ференцъ
Розманъ Иванъ
Дербачь Григорій
Стойка Василь
Апсай Иванъ
Опсейтошь Семанъ
Вôд. 7. Ваврин̂ь Михаилъ
Стефанôвъ Стефанъ
Вôд. 8. Курила Орина, дитина
Курила Тома, дитина
Курила Зофія, дитина
Мовчанъ Юлія, дитина
Кавуличь Иванъ, дитина
Вôд. 9. Притульскій Михаилъ
Гризьо Марія, дит.
Гризьо Анна, дитина
Вôд. 10. Ромцьо Теодоска
Собинъ Андрей
Борошовичь Марія, дит.
Вôд. 12. Вѣрхняньскій Порфирій
Хома Василь
Зорило Анна
Вôд 16. Калапѣръ Марія, дит.
Калапѣръ Иванъ, дит.
Вôд. 19. Ольканичь Андрей
Команицкій Иванъ, дит.
Вôд. 20. Синовець Антôнъ
Кринѣцкій Афтанъ
Вôд. 23. Контрочь Иванъ
Косцьо Юрій
Вôд. 24. Стефко Иванъ
Вайда Иванъ
Вôд. 25. Адамъ Теодоръ
Смаржь Осифъ,
Филь Петро
Ґоґоцъ Миколай
Гладишевичь Иванъ
Вôд. 26. Крохта Данько
Ґрабаня Демко
Циципкъ Василь
Цюрава Василь
Вôд. 27. Фринцко Марія, дит.
Фудзякъ Владиславъ
Вôд. 28. Пєкусъ Флоріянъ
Вôд. 31. Сулинъ Иванъ, дит.
Вôд. 32. Сашинъ Митро
Сашинъ Илько
Тияшко Митро
Лабуда Иванъ
Босакъ Михаилъ
Карпякъ Юрій
Вôд. 33. Дыбка Карпъ
Клеманъ Иванъ
Джасъ Романъ
Марчунъ Игнатій
Иваничь Павлю,
Ґроцкій Михаилъ
Бурáковскій Михаилъ
Москаль Грицъ,
Матушакъ Стефанъ
Радчукъ Аксентій
Ґесловскій Антôнъ
Чалита Василь
Лѣткевичь Иванъ
Мартинюкъ Василь
Степчукъ Романъ
Степчукъ Василь
Куцъ Стафъ
Твортковскій Антôнъ
Петликъ Василь
Михальчикъ Иванъ
Пращакъ Митро
Павлукъ Осифъ
Делитканичь Михаилъ
Комарницкій Антôнъ
Тѣчакъ Павло
Вабякъ Михаилъ
Остахъ Григорій
Клеманъ Василь
Ґладишь Марія, дит.
Ґладишь Михаилъ, дит.
Ґладишь Иванъ, дит.
Ґладишь Анна, дит.
Штофира Михаилъ, дит.
Березни Анна, дит.
Вôд. 36. Демяновичь Иванъ
Вôд. 39. Волошинъ Павло
Яиельска Анна
Вôд. 41. Слова Казимиръ
Вôд. 48. Бѣль Иванъ
Вôд. 49. Данько Михаилъ
Брицикъ Иванъ
Вôд. 50. Пернаровскій Петро
Лящукъ Иванъ
Лящукъ Дмитро
Клецко Иванъ
Хомякъ Иванъ
Вôд. 52. Качоръ Андрей
Яцишинъ Гаврило
Ключка Стефанъ
Вôд. 53. Ґресь Юрій
Рабоцинскій Миколай
Ґрешко Теодоръ
Кавякъ Марія, дит.
Вôд. 54. Костишакъ Иванъ
Вавринякъ Михаилъ
Вôд. 55. Романъ Федоръ
Вôд. 56. Шліґель Френкъ
Вôд. 58. Дзюба Грицъ
Копильчакъ Юрій
Шварцъ Осифъ, дит.
Цапъ Марія, дит.
Вôд. 61. Павличь Иванъ
Вôд. 67. Олексякъ Титусъ
Смолинъ Андрей
Вôд. 67. Ґреґа Иванъ
Ґреґа Михаилъ
Вôд. 70. Иваницкій Кароль
Когутъ Григорій
Вôд. 77. Нѣмецъ Иванъ, дит.
Вôд. 75. Жуликъ Андрей
Вôд. 76. Сотникъ Иванъ
Вôд. 79. Галема Осифъ
Пацай Иванъ
Сакалъ Василь
Вôд. 82. Мицякъ Петро
Савѣньскій Сташко
Вôд. 85. Скоревичь Миколай
Ґутъ Миколай
Трышь Микола
Оптульскій Микола
Вôд. 91. Шкварла Грицъ
Тезьбѣръ Илько
Сверданъ Прокôпъ
Вôд. 92. Кобесюкъ Володимиръ
Терпливець Илько
Ґерентъ Иванъ
Васьня Юрій
Платушь Иванъ
Грицѣвъ Теодоръ
Грицѣвъ Осифъ
Гибай Осифъ
Бендза Теодоръ
Подобиньскій Михаилъ
Барбашь Михаилъ
Лесякъ Антôнъ
Сенцьо Юрій
Вôд. 95. Олѣяръ Митро
Вôд. 96. Поливка Куль. Теодоръ
Пѣхота Иванъ
Костикъ Куль. Стефанъ
Шпуръ Василь
Господарь Николай
Вôд. 97. Смола Юрій, дит.
Вôд. 98. Хованець Иванъ
Денисъ Митро
Мучка Григорій
Вôд. 100. Шуликъ Марта
Вôд. 103. Орендачь Петро
Левкôвъ Николай
Вôд. 104. Пастушакъ Иванъ
Поливка Яковъ
Ханасъ Иванъ
Вислоцкій Михаилъ
Ґиба Осифъ, дит.
Вôд. 105. Вуцѣкевичь Михаилъ
Вôд. 108. Нижникевичь Осифъ
Корнашь Яковъ
Будникъ Онуфрей
Вôд. 110. Гриневичь Василь
Вôд. 111. Телѣщакъ Павло
Вôд. 113. Хохля Василь
Вôд. 117. Базаръ Иванъ
Вôд. 118. Дашиничь Марія
Макара Варвара
Вôд. 120. Шебентовскій Гнатъ
Котикъ Марія, дит.
Костура Иванъ, дит.
Шидиваръ Михаилъ, дит.
Токарчикъ Иванъ.

С. Ядловскій.

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ васъ є 10 до 15 Русинôвъ а хотѣли бы сте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному предсѣдателеви Konst. Kyrczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. **а вôнъ вамъ дасть близшій поясненя и пришле потрѣбнй рѣчи.**

Зъ Spangler, Pa.

Коли то вже нашй люде станутъ розумнѣйшй?

Хочу и я пустити кôлька слôвъ межи васъ, дорогй читателѣ „Свободы“, про те якъ нашимъ Русинамъ живеть ся тутъ, въ околицѣ Gambria Co.

Неразъ въ недѣлю и въ свято пôду помежи нашихъ Русинôвъ и все чую, якъ вони межи собою балакають про вôйну, про старый край, якъ то въ краю такъ весело, такъ мило, що ажь духъ радуеть ся, а тутъ въ Америцѣ все смутно, та смутно. „Ой, Степане, Степане“, каже братъ до брата: „Колибъ менѣ Панъ Богъ допомôгъ на шифкарту заробити, тогды заразъ втѣкаю геть зъ тои проклятои Америки!“. Степанъ озываеть ся до брата Андрѣя и смѣеть ся зъ него: „Кажу тобѣ, Андрѣю, не жури ся! Якось то Богъ дасть! Я также ґріноромъ журивемъ ся за жѣнкою та за дѣтьми, а теперь навѣть менѣ ся не приснить! Зароблю стôлько, абымъ мавъ на свою потребу, абымъ мавъ файно зъѣсти и выпити!“

— „Слава Исусу Христу!“ вôдзываю я ся до нихъ. — „Слава на вѣки!“ вôдповѣло кôлька зъ нихъ: „А що чувати коло васъ нового?“ — „Та нема ничь нового, все старе“, вôдповѣдае одинъ зъ нихъ. А потôмъ другій вôдзывае ся: „Нового намъ не треба, бо вже якъ нове, то вже и зъ бѣдою“, и вмовкли всѣ зъ нимъ. Одзываю ся я до нихъ: „Послухайте, братя милй всѣ по Христу! Не все то нове е зъ бѣдою, але трафляе ся, що зъ добромъ. Отъ можесьте котрй чули, що мы заложили братство, вôддѣлъ 120 Р. Н. С. на Spangler. Я бы васъ просивъ, щобы и вы до насъ прилучили ся, а тогды було бы чути межи людьми ту на Спанґлеръ и по околицѣ, щось нового и доброго!“

Вôдзываеть ся ихъ двохъ наразъ, що вони ще не чули, що значить братство. Другй вôдзывають ся: „Чули мы, чули! А що намъ по тôмъ „Союзѣ“! Вôнъ не затримае камѣне анѣ вугля, якъ буде на мене падати“. Другихъ двохъ озывае ся: „Тотй ляхи, попы та жиды и ту якесь задумують, хотять и ту въ Гамерицѣ людей здирати такъ, якъ въ краю. Е, це втне Панько кѣста! Мы ся ту не дамо на якйсь дурницѣ звести!“

Менѣ стало встыдно и жаль, що нашй Русины такй темнй приходять зъ рôдного краю ту до Америки. А также жаль менѣ стало, що я зъ ними стôлько говоривъ и мушу вôдъ нихъ ити зъ соромомъ, бо жаденъ не хоче чути о жадной организаціи. Въ три мѣсяцѣ потôмъ, то стало ся зъ тими, що зъ ними говоривъ, нещасте: одному вôдтяло треномъ ногу и 4 пальцѣ на руцѣ, одного убило въ майнѣ, а одному руку вырвало, и жаденъ зъ нихъ не бувъ нѣ въ „Союзѣ“ нѣ въ жадной орґанізаціи. Кождый зъ нихъ полишавъ по кôлька дѣтей въ краю, а той що му инджай вôдтявъ руку и ногу, лишивъ въ краю одинайцятеро дѣтей: зъ нихъ вôнъ тôлько найстаршу дѣвку вôддавъ, а то всѣ дрôбязокъ. Крôмъ того вôнъ лишивъ ще 400 риньскихъ довгу, бо въ Америцѣ бувъ тôлько пôвъ року. А тамтй также недавно въ Америцѣ, и дѣтей зъ женами полишали въ довгахъ и на малыхъ кусникахъ землѣ.

Отожь смутно и дуже смутно, що нашй Русины такй темнй и не знають и не хотять знати про щось доброго.

Але якъ прийде субота вечѣръ або недѣля, то кождый такій мудрый, що чудо. А чому? Бо е вже досить пива и горѣвки. Але, якъ бы имъ спôмнувъ: „Та чому не йдете до церкви, люде?“ то бы тебе ще и били. Кождый каже: „А тобѣ що до того, що мы не идемо до церкви? Ты не знаешь, що ту въ Гамерицѣ фрай-контра! Менѣ доста, якъ пôду разъ або два разы на рôкъ; а ты, якъ такій побожный, то можешь и що-дня ити; лѣпшого не здогонишь, якъ я!“ И ще и на смѣхъ каже: „Я коли не прийду до церкви, то все паски святять, а ты що? Тобѣ ледви то разъ на рôкъ трафити! О тôмъ можна зô смуткомъ такъ заспѣвати:

Було лѣто, було лѣто,
а теперь зима:
Була колись вѣра у насъ,
а теперь нема!
Лѣсы горы зелененькй,
припали снѣги:
Ой, Русины своѣй вѣрѣ
самй вороги!
Почорнѣвъ намъ свѣтъ бѣленькій,
Туманомъ намъ ставъ:
За що, за що рускихъ людей
Богъ такъ покаравъ?
Ой, покаравъ рускй дѣти
за тяжкй грѣхи,
За нерозумъ, за недбанє,
та за піяки!...

Отожь кричу и кличу до васъ, любй братя и сестры, сто разъ по сто разъ, кличу до васъ вôдъ усего серця мого въ любови ближнього: Организуймо ся! Ставайте до Союза! Лапайте ся рука въ руку! А тогды и мы Русины не будемо стояти позаду всѣхъ другихъ народôвъ, бо насъ е сотки тысячь, и коли мы станемо разомъ до купы, нѣхто не буде годенъ насъ зломити!

Николай Тракало.

—

Зъ Bremond, Tex.

Перекинчики.

Якъ сонце на небѣ красно свѣтить на всю землю, такъ и наша руска часопись „Свобода“ усему рускому народови въ Америцѣ. Вôдъ коли я почавъ предплачувати „Свободу“, вôдъ того часу я ставъ знати якъ живуть Русины по инших плейзахъ. А якъ не мавъ „Свободы“, то я не знавъ нѣчого о рускôмъ народѣ въ Америцѣ. Хибажь мазурскй газеты коли доносили що небудь про Русинôвъ? Тутъ въ Бремондѣ е 45 фамілій Русинôвъ, а зъ нихъ тôлько два суть предплатниками „Свободы“! Чи то не ганьба тутешнымъ Русинамъ! Чи вони знають, хто вони суть? Вони кажуть, що вони Поляки и не хотять навѣть говорити по руски а дуже люблять польскй часописи: „Przewodnik Polski“ та „Slowo Polskie“. Майже кождый зъ нихъ предплачуе те брехливе польске шмате. А коли ему покажешь „Свободу“, то вôнъ каже, що вôнъ уже забувъ читати по руски. „Я, каже, маю ту а ту польску шмату и я вже волю еѣ читати, бо якъ бы я читавъ „Свободу“, то зъ мене смѣявъ бы ся мôй сусѣдъ або кумъ и казавъ бы, що я Русинъ“. Оттакій народъ! Але мало того, що зъ себе дурня робить, вôнъ ще чернить другого, бо вôнъ каже, що не хоче близько коло Русина мешкати, а тôлько коло мазура. Тй Русины, що такъ сполячили ся, походять зъ Бучача (въ Галичинѣ), а зъ другихъ повѣтôвъ не такъ ся мазурщать.

Въ Тексасъ великихъ фабрикъ нема, и головный промыслъ людей тутъ е рôльництво.

Поздоровляю сердечно дорогихъ читателѣвъ „Свободы“, поважнымъ выдавцямъ желаю щастя, здоровля и много лѣтъ прожити, а „Свободѣ“ сто тысячь новыхъ предплатникôвъ.

Т.

——

Зъ Desloge, Mo.

Новй члены „Союза“. Церковь. Першій рускій сторъ.

Въ попереднôй дописи зъ нашихъ плейзôвъ було спомянуто, що и у наше вôконце засвѣтить колись сонце. И на правду тое сонце вже сходить а мы пробуджаемось и беремо ся до щирои працѣ. О той працѣ даемо знати любымъ читателямъ „Свободы“. Мы Русины на далекихъ Вестахъ за Божою помочею поступаемо що разъ далѣ, Братство наше взростае, и теперь на початку Октобра вже вписало ся 22 новыхъ членôвъ. Церковця наша вже буде скоро готова, въ коротенькôмъ часѣ засіяе хрестъ святый на верху вежѣ. Серця всѣхъ Братôвъ Русинôвъ будуть радовати ся, коли почують першій голосъ нашого звона въ горахъ Мисурскихъ на далекихъ Вестахъ.

Дня 8. Октобра вôдбулось торжественне посвячене дому п. Михаила Петровского. На долѣ находить ся першій рускій сторъ въ Desloge; на горѣ велика прекрасна галя, де будуть братскй мітинґи и всякй другй зборы.

Братя Русины, вже часъ подати собѣ руки, абы не було межи нами рôжницѣ, що той Лемко а той такій, а той такій. Будьмо одинаковыми Братьми а въ той часъ поступимо на передъ на вôльнôй земли Америки.

Членъ Братства Р. Н. С.
Т. Ревакъ.

— ХТО посылае грошѣ до Р. Н. Фонду, то най пише на чеку, або моніордерѣ A. Sharshon, (Shamokin, Pa.). а той чекъ чи моніордеръ най зашле до о. Велигорского.

Такъ само, хто посылае грошѣ до Р. Н. Дому, най пише чекъ чи моніордеръ на имя A. Sharshon, (Shamokin, Pa.), а той чекъ най посылае до о. Струтиньского, бо п. Иванъ Ґлова выѣзджае до краю и для того на его мѣсце касіеромъ Р. Н. Дому и Р. Н. Фонду ставъ п. А. Шаршонь.

ПОСВЯЧЕНЄ

новозбудованои церкви въ Peekskill, N. Y. вôдбуде ся дня 22. Октобра, 1905 о годинѣ 10.30 рано. На се посвячене запрошуємо усѣ славнй брацтва зъ околицѣ и усѣхъ Русинôвъ та Русинки. Гостей приймемо радо.

За Раду Церковну:
Михаилъ Снайдеръ, предс.,
Андрѣй Лукачко, секретарь.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львôвъ.

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то з карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Все бери, лишь мене не рушь!

Такои політики держать ся вôдъ якогось часу деякй свѣдомѣйшй одиницѣ на американьскôй Руси. Не перечимо, що могуть мати на се свои причины: розчарованє, невдячнôсть и т. и., алежъ зъ того ще не выходить, щобы мали зовсѣмъ опускати руки и приглядатись тôлько.

Кожда одиниця мае певнй обовязки супроти суспôльности, якихъ цуратись ей нѣякъ не вôльно. Зъ другои-жь стороны, каждый хто працюе для добра своеи суспôльности, хочь бы и найщирѣйше та найбезкорыстнѣйше, мусить бути приготованый на часовй невдачѣ, невдячнôсть а навить вôтверте ворогованє тихъ, для кого працювавъ. Хто бы сподѣвавъ ся чогось иншого, сей не знае або не стараесь пôзнати житя, помимо фактôвъ якй скрôзь бачить. Аджежъ самъ Христосъ сказавъ, що нѣхто не може бути пророкомъ у власнôй вôтчинѣ та й самъ потерпѣвъ вôдъ своихъ таки краянôвъ.

Тому політика: „все бери лишь мене не рушь“ — на американьскôй Руси не повинна мати мѣсця. Людей, що можуть щось робити е мѣжь нами страхъ мало, такъ мікроскопійно мало, що навить колибъ усѣ спôльно и найбôльшь охочо працювали, то ще и такъ осталось бы немало до роботы. Тому своевôльна дезерція зъ ряду нечи[illegible] робôтниковъ народныхъ, мусить вважатись грѣхомъ народнымъ, якого жаденъ свѣдомый Русинъ не повиненъ допускатись.

Будьмо ощаднй.

Русины, загаломъ беручи, уходять за ощадный народъ. Тимчасомъ въ дѣйсности такъ не е, а бодай не можна назвати сю руску ощаднôсть розумною.

Пересѣчный Русинъ въ Америцѣ, живе по найбруднѣйшихъ улицяхъ и домахъ, одягаесь въ найлихше шмате, ѣсть найлихшй продукты, выпихае до роботы дѣти скоро пôдростуть тôлько и т. д. Але чи се ощаднôсть? Нѣ. Житє, та ще великого числа людей, по тѣсныхъ хатахъ, вправдѣ заощаджуе дещо на рентѣ, але за те въ такôмъ домѣ не можна нѣчо чисто удержати, по суда чи одѣжь нищить ся, ба нищить ся и здоровле, бо дôмъ такій звычайно повный всѣлякихъ заразливыхъ мікробôвъ — Богъ зна хто у нѣмъ мешкавъ и на що хорѣвъ! Неразъ такій дôмъ е причиною слабостей и зъ ними въ парѣ идучихъ лѣкарôвъ, медицинъ, знахорôвъ — або и смерти. Вправдѣ тй слабости не чѣпають ся людей сейчасъ, але поволи пôдкопують здоровле, особливо слабшихъ членôвъ родины, и передъ часомъ гонять ихъ въ могилу.

Подôбно выходить нашъ Русинъ на ощадности въ одягу. Неразъ для ощадности не купуе теплѣйшого убраня (кôльканайцять рокôвъ тому, мало котрый Русинъ носивъ оверкôтъ), мерзне, набавляе ся хоробы, або сли купуе шмате, то найлихше, котре скоро розлазить ся и треба знову нове куповати.

Що ощаднôсть въ ѣдѣ найдурнѣйша рѣчь въ свѣтѣ — се кождый знае, та нашъ Русинъ якось не хоче сего розумѣти. Вôнъ купуе усе що найтанше, помимо того, що въ Америцѣ навить за добрй грошѣ трудно нефальшованои ѣды дôстати — а опôсля лѣчить ся у ворожокъ або рôжными патентоваными лѣками.

На скорôмъ выправлюваню дѣтей до роботы также нѣхто не выграе, бо еслибъ дитина ходила довше до школы, то опôсля моглабъ бôльше заробити и бôльше родичамъ помочи, а такъ и помре зô шуфлею та пікомъ.

Значить, те що нашъ чоловѣкъ заощадивъ на рентѣ, ѣдѣ, дитинѣ, або одязѣ, те тратить зъ процентомъ на знахорôвъ, лѣкарѣвъ, медицины або въ иншій способъ а неразъ переплачуе житемъ. Ось яка наша ощаднôсть!

А треба знати, що въ парѣ зъ тою глупою ощадностію, яку мы описали высше иде ще глупше розкидованє гроша на всякй непотрѣбнй рѣчи. Ось примѣромъ, всякй хрестины, весѣля, похороны — скôлько пожирають непотрѣбно выкиненого гроша? Скôлько иде лишь на саму пі[illegible]тику, скôлько на непотрѣбну „параду“, керичѣ, банды и т. п. Скôлько пропивають або пускають зъ дымомъ мѣсячно тй, що жалують собѣ порядно мешкати, поряднои ѣды та одягу, ба навить „зъ ощадности“ не хотять вписатись до братства, до Союза та юніи? А скôлько гроша пожирають всякй братскй, церковнй, та другй балѣ, пікніки, „посвяцанки“, хочь все те можнабъ урядити гарнѣйше, приличнѣйше и ощаднѣйше, безъ непотрѣбныхъ додаткôвъ, а зôбрати тй самй грошѣ на дохôдъ братства чи церкви.

Нѣ, мы Русины американьскй не е ощадный народъ. Мы щадимо, кривдимо себе самихъ и нашй родины, боимось дати цента тамъ де треба, а выкидаемо доляры, десятки, навить сотки долярôвъ тамъ де не треба!

Будьмо ощадными, але щадѣмъ розумно, такъ щобы для кождого зъ насъ була користь, а то зъ тои нашои теперѣшнои буцѣмъ то ощадности выходить користь лишь другимъ людямъ, чужинцямъ, а для насъ выходить лишь шкода.

Робôтники та капіталісты.

Вже буде тому два роки и пôвъ якъ органiзаторы „Юнайтедъ Майнъ Воркерсъ офъ Амеріка“ почали органiзувати майнерôвъ въ Вашінгтонскôмъ стейтѣ, але до сего часу удало ся имъ з'органiзувати дуже маленьке число майнерôвъ. И чому жь то такъ? Чи може тй, що не належать до юніи, суть маючими людьми, якимись капiталiстами!? Де тамъ? Вони суть боягузами, суть людьми несвѣдомыми, непросвѣчеными, не видять того, що коло нихъ ся дѣе, не бачать, того, що капiталiсты зъ ними выробляють. А американьскй часописи на те байдужй, служать не Богу а „мамонѣ“ и замовчують усѣ кривды, що дѣють капiталiсты робочому людови. Американьскй часописи дуже люблять займати ся великою свѣтовою полiтикою, черезъ те не дивно, що нѣхто не бачить того, що ся дѣе тут на американьскôй земли. Друкують телеграмы зъ цѣлого свѣта, але якъ то каже народня пословиця: „Чуже бачать пôдъ лѣсомъ, а свого не бачать пôдъ носомъ“.

Братя робôтники! Отворѣть очи и подивѣть ся, що ся дѣе довкола! Подивѣть ся на капiталiстôвъ! Вони тут въ американьскôй республицѣ утворили собѣ свою власну владу, котра подôбна трохи до россійского самодержавія. Вони панують надъ усѣми политичными кругами, въ ихъ рукахъ голосованє чи то на президента, чи на якихъ иньшихъ урядовцѣвъ, и нѣчого не грозить зъ жаднои стороны ихъ фарисейскому бизнесови вôдбираня долярôвъ зъ поту, крови и житя робôтникôвъ. Послѣ ученя Христа, робôтникъ есть сынъ тогожь самого Вôтця, що и капiталiстъ, а черезъ те и братъ капiталiста, а пôсля американьскихъ законôвъ мы есьмо всѣ рôвнй межи собою громадяне. Але пôсля капiталiстичнои тактики, котра володѣе нынѣшными порядками, робôтникъ е не бôльше якъ скотиною, запряженою въ вôвъ капiталiстичнои системы. И за той нѣбы то Божій порядокъ, щобъ вôнъ зôставъ на довше сохраненый, лучать ся капиталисты разомъ зъ клерикалами, а зъ ними, на жаль, ще и велика маса робôтникôвъ.

А теперь, дорогй братя, хочу вамъ ще сказати про Вашингтонскій юнiонизмъ. Найперше була тут з'органiзована юнiя въ Рослинъ, потомъ въ Кліломъ а потôмъ органiзація розвинулась далѣ ажь до найменьшихъ плейзôвъ. Але капiталiсты не такъ дурнй якъ робôтники и не сплять. Коли въ однôмъ плейзѣ, Бентонъ, з'органiзувала ся юнiя и робôтники почали домагати ся бôльшои платнѣ и лѣпшихъ выгôдъ, то капiталiсты не згодили ся, и розумѣесь выбухъ страйкъ. Але щожь зъ того могло выйти, коли половина робôтникôвъ пристала до страйку, а друга пôшла за скебôвъ? А до того ще капiталiсты поспроваджували рôжныхъ волоцюгъ зъ другихъ стейтôвъ, пороздавали имъ зброю, и такъ боронили ся вôдъ страйкерôвъ. Черезъ те тй, що страйкували черезъ чотыри мѣсяцѣ, нарештѣ мусѣли вернути ся до роботы и згодити ся на ту платню, яку имъ компанія зъ своеи ласки дала. Передъ страйкомъ мали $1.10 вôдъ кары, а по страйку 90 цнт. А чи моглибъ капiталiсты тое зробити, еслибъ усѣ майнеры були з'органiзованй?

Але не тôлько майнеры, але всѣ робôтники повиннй ся органiзувати. Єсли мы всѣ будемъ з'органiзованй, то капiталiсты не будуть нами орати, якъ орють теперь. Тожь, братя, не стôйте, але до роботы, бо часъ минае и не вертае! Братя, вôдкиньмо нашу привичку, до якои мы такъ привыкли за остатнй роки, себѣ то бути рабами, пôзнаймо самй себе, перестаньмо бути рабами, пôзнаймо, що мы люде, а не худоба. Ставаймо въ ряды борцѣвъ, що борють ся за правду та права людскости, вступаймо въ ряды робôтничои органiзаціи. Не тôлько въ юнiю, а также и въ политичнй робôтничй органiзаціи. А такою органiзаціею е социялъ-демократична партія. Ся партія есть розширена по всѣмъ свѣтѣ, дарма, що ся партія мае богато ворогôвъ, бôльше нѣжь яка друга партія.

А то чому такъ? — спытаете вы. А то тому, що социялъ-демократична партія есть чисто робôтнича органiзація, що вона пильнуе робôтничй интересы. Вона стоить на засадахъ правды, вона хоче злучити всѣ народы въ одно тѣло, щобы всѣ народы жили въ згодѣ и любови межи собою, щобы однй не пили крови другихъ, щобы однй не проливали крови другихъ, якъ то дѣесь при нынѣшныхъ порядкахъ. Социялiзмъ хоче знести усякй тираньства, усяку несправедливôсть, нерôвнôсть, весь той неладъ, якій панує за нынѣшныхъ часôвъ, а на мѣсто того хоче запровадити новый ладъ, новый рай, хоче запровадити царство Боже на земли, котре було предсказано намъ ще передъ двома тысячами рокôвъ.

Розсудѣть самй братя, чи добре мы робимо, если мы не хочемо пôзнати той социялiзмъ, чого вôнъ хоче и що то значить „социялiзмъ“? Але нашъ Русинъ, коли почуе що-небудь за социялiзмъ, то ажь стрясе ся зъ перестраху. Єму тое слово здаесь дуже страшнымъ. Та и якъ може не бути страшнымъ, коли Гладикъ неразъ писавъ, що социялiзмъ то е щось дуже небезпечне, бо социялiсты въ Росіи не хотять самодержавія, хотять звалити деспотичного царя и такъ далѣ. А то и въ „Свѣтѣ“ можна бачити щось подôбного неразъ. Але вы, братя, слухайте тыхъ людей, котрй хотять васъ просвѣтити, слухайте людей поступовыхъ, людей, котрй готовй оферовати навѣть свое житє для добра народа. Не слухайте рôжныхъ туманителѣвъ, котрй стараютъ ся лише о те, якъ бы вамъ очи заслѣпити, якъ васъ якъ найбôльше затуманити, щобъ выгôдно могли жити зъ вашого поту.

Зъ тимъ остаюсь вашъ щирый братъ робôтникъ и кличу до васъ, братя, словами славного робôтничого письменника Карла Маркса: „Пролетарѣ цѣлого свѣта, еднайте ся!“

Дмитро Китчакъ.

Вважайте, щобы не було за пôзно!

Не разъ и не два напоминали мы нашихъ людей у „Свободѣ“, щобы вступали до юнiй, бо въ сей способъ могуть въ части полѣпшити свое положенє. Особливо накликували мы до юнiи майнерôвъ, бо слѣдуючого Апрѣля кôнчить ся угода мѣжь компанiстами и майнерами и компанiсты готовй старати ся зменчити майнерамъ платню а продовжити день робучій.

Були майнеры, якй послухали нашого голосу, и приступили до юнiи скоро лишь прийшли зъ краю та дôстали роботу, але е и такй, котрымъ се байдуже, котрымъ здае ся, що они могуть не належати до юнiи и мимо того брати таку заплату якъ другй. Кождый хто такъ думае милить ся дуже... Компанiсты зовсѣмъ инакше думають. Они всѣ идуть рука въ руку, всѣ поступають якъ одинъ мужъ, всѣ належать до юнiи компанiстôвъ. Нема анѣ одного мѣжь ними, котрый бы до той ихъ юнiи не належавъ. Такъ само повиннй поступати и майнеры, инакше наражують не лишь своихъ товаришѣвъ але и самыхъ себе на втрату усего того, що выграли пôсля довгои борбы и безроботя.

Лишь злучеными силами могуть майнеры удержати свое теперѣшнє становище або ще новй пôльги скористати — розъеднеий мусять зôстати побѣджеными.

Щожь ты волишь, дорогій читателю, бути побѣдженымъ чи бути побѣдителемъ? Сли хочешь бути тимъ послѣднимъ, то не занедбай же сейчасъ вступити до юнiи, если ще до неѣ не належишь, еслижь належишь вже до юнiи, то старай ся, щобы въ нѣй були и всѣ твои прiятелѣ та знакомй.

Памятайте, що юнiя принимае теперь новыхъ членôвъ за знижене вступне, котре пôзнѣйше буде знову пôдвысшене. Тому користайте зъ нагоды поки часъ.

Недавно тому оденъ нашъ Русинъ говоривъ такъ: „На що менѣ приставати до юнiи? Нехай пристають другй, а я и такъ буду таку саму пейду брати якъ и другій“. Се неправда. По перше, що если бы такъ кождый думавъ якъ той нашъ знакомый, то тогды кождый спускавъ бы ся лише на другого и тогды до юнiи нѣхто бы не належавъ, словомъ не було бы жаднои юнiи. По друге, кождый хто платить до юнiи, не платить за другого, але самъ за себе, бо тими пару центами обеспечуе свою долю и свои родины а не чiю другу. Такій мудрагель подôбный до цигана, котрого питали: хто буде ѣсти? — то вôнъ казавъ: я. А хто буде пити? — Циганъ также вôдказавъ: я. А якъ запитали: а хто пôде косити? — То циганъ вôдповѣвъ: Та най вже хто другій; щожь я самъ буду все робити?

Нема обовязкôвъ безъ правъ и хто хоче мати такй права якъ другй той повиненъ поносити и такй самй тягарѣ та обовязки. Хтожь хотѣвъ бы лишь права мати, а обовязки вôдпихае вôдъ себе, той не вартъ мати и правъ, той е ошуканець, хоче выкористувати другихъ, той е зрадникомъ своихъ товаришѣвъ а вкôнци и себе самого. Такого чоловѣка не можна назвати чеснымъ и такого не повинно бути мѣжь Русинами.

Тожь гасломъ нашимъ у кождôй справѣ а такъ само и справѣ робôтничôй нехай буде: оденъ за всѣхъ а всѣ за одного!

Збирайте жертвы на Рускій Нар. Фондъ.

Що чувати въ свѣтѣ.

Война въ пôвденно-схôдной Африцѣ. Зъ Капштада доносять, що вожды нігерского племени Готентотôвъ, що повстали проти своихъ уярмителѣвъ-Нѣмцѣвъ, Маренго и Морісъ, узяли по горячôй бойцѣ нѣмецкій таборъ. Богато Нѣмцѣвъ зôстало убитыми и поранеными. Готентоты не понесли жадноы потерѣ и дôстали богату добычу: припасы амуніціи, зброи и провіянту и усю худобу.

Крôмъ того, Готентоты узяли багато Нѣмцѣвъ въ плѣнъ. У плѣнныхъ вони вôдобрали зброю и вôдослали назадъ зъ листомъ вôдъ Маренгого до генерала-лайтнанта Трота, головного начальника нѣмецкихъ вôйскъ. Въ тôмъ листѣ Маренго пише, що теперь Готентоты знаходять ся въ такôмъ станѣ, що можуть зъ великимъ успѣхомъ наступати на Нѣмцѣвъ далѣ и що вони у всякôмъ разѣ будуть вести завзяту боротьбу до остатныхъ силъ.

Коли нѣмецкій гарнізонъ почувъ, що Маренго знаходить ся поблизу, то вони спалили усѣ свои припасы, покинули позиціи и цофнули ся далеко назадъ.

Що до вдачѣ того народа зъ котрымъ Нѣмцѣ теперь воюють, то нѣмецкй часописи пишуть, що вони дуже водважнй, люблять волю и волять умерти нѣжь робити зъ примусу, бо примусову роботу вони вважають за найбôльшу ганьбу. Тй зъ нихъ, котрыхъ Нѣмцѣ лапали и засужували на смерть, йшли на шибеницю зъ великою спокôйнôстю, не проявляючи жадного зворушеня. Часто вони, зôйшовши на шибеницю сами клали собѣ на шию петлю, а потôмъ стрибали зъ шибеницѣ и такимъ чиномъ самй себе задушували. Нѣмцѣ дуже тому дивували ся, але Готентоты имъ вôдповѣдали: ,,Мы всѣ мусимо колись пôти до Мукуру (Бога), и черезъ те смерть — нѣщо!" И цей народъ, котрый пôднимаеть зброю тôлько проти уярмителѣвъ, злодѣѣвъ та розбôйниковъ, мусить загинути.

Зъ Италіи доносять, що урядъ немало перестрашеный величезными демонстраціями проти мілітарізму (збôльшеня постôйного вôйска). Тй демонстраціи були зряджені соціялістами та анархистами и вôдбули ся майже по всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ державы. Урядъ рѣшивъ дôбрати крайного способу, щобы спинити ту агітацію. Въ Туринѣ и въ Міланѣ мѣжь демонстрантами та поліціею дôйшло до сильной бôйки. Въ Римѣ поліція хотѣла розôгнати соціялістичный мітингъ, черезъ те вывязала ся бôйка, въ якôй багато учасниковъ зôстало поранеными. На тôмъ зôбраню була принята резолюція: вымагати вôдъ уряду, щобъ было роспущене постôйне вôйско и замѣнене узброенымъ народомъ.

Нащадки вôйны. Пôдчасъ російско-японьской вôйны флоты обохъ державъ роскидали по морю багато мінъ, и теперь тй міны позаношені рôжными морскими течіями, плавають майже по всѣхъ схôдно азійскихъ моряхъ. О скôлько небезпечнымъ стало тамъ черезъ те пароплавство, свѣдчить катастрофа, яка недавно стала ся зъ англійскимъ пароплавомъ ,,Lebo". Той пароплавъ 30-го вересня наскочивъ на морѣ недалеко вôдъ Шантунга на міну, міна експльодувала, и пароплавъ потопивъ ся. Зъ пасажірôвъ и зъ залоги загинуло 15 душь.

Турецкй жовнѣры, котрй стоять на турецко-сербскôмъ кордонѣ вôдъ довшого часу, уже не дôстають вôдъ уряду нѣ платнѣ нѣ жадныхъ припасôвъ и зъ голоду почали рабувати рôжнй маленькй села на сербскôй територіи. Мыслять, що це заразъ зъ повстанемъ въ Македоніи може привести Сербію и Болгарію до вôйны зъ Турками.

Франція загрозила Венезуелѣ, що если не признае французкого предстателя въ Каракасъ, то Франція змусить еѣ до сего при помочи своихъ военныхъ кораблѣвъ.

Заворушеня въ Росіи

Якъ не лютуе, якъ не скаженѣе царскій урядъ, а страйкъ въ Москвѣ усе ширить ся. 11-го жовтня до загального страйку пристали робôтники Московско-брестскои зелѣзницѣ. Цѣкавымъ есть, що въ своихъ вымогахъ робôтники, крôмъ пôдвысшеня платнѣ, 8-годинного дня працѣ и другихъ вымогъ, дотикаючихъ выключно матеріяльного боку житя, поставили ще вымоги, маючй своею метою пôдвысшене ихъ духового розвитку и освѣты. До того часу въ Москвѣ по фабрикахъ було въ звычаѣ мати попа, котрый по недѣлямъ и святамъ а инодѣ и въ будень вечеромъ, казавъ казаня, щобы робôтники, працюючй по 14 та по 16 годинъ на добу, не страйкували и не бунтували, а дбали про царство небесно, що на тамтôмъ свѣтѣ вони за свои муки дôстануть нагороду вôдъ Бога. Теперь робôтники вымагають знесеня тыхъ казань и заведеня на ихъ мѣсце лекцій політики (державного ладу) и економіи (матеріяльного житя людей, вôдносинъ капиталістôвъ до робôтниковъ и тому подôбне).

Мешканцѣ Москвы, якъ и до теперь, знаходять ся въ безправнôмъ положеню, бо надъ мѣстомъ зависъ выемковый станъ. Зъ козаками та вôйскомъ у робôтниковъ неразъ доходило до кровавыхъ сутичокъ.

Въ Петербурзѣ такожь сподѣвають ся, що скоро выбухне великій загальный страйкъ, подôбный тому, якъ бувъ въ сѣчни того року. 11-го жовтня поліція вôдкрыла тамъ декôлька тайныхъ друкарень и зъ того приводу арештувала 40 людей.

Въ Екатеринославѣ (на Украинѣ) и навколо такожъ повстали великй заворушеня и страйкъ майнерôвъ. Якъ и звычайно урядъ силкуеть ся ,,завести порядокъ", якъ голосять офіціяльнй (урядовй) донесеня, себто, робôтниковъ стрѣляють, бють нагаями и въ той способъ примушують перервати страйкъ и зновь стати на роботу.

Нафтовй компаністы въ Баку (на Кавказѣ), що понесли пôдчасъ розрухôвъ великй втраты и шкоды вымагають вôдъ російского державного уряду, якъ головного виновника тихъ розрухôвъ, запомогу. Позаякъ тй компаніи, по бôльшôй части, не російскй, а чужоземнй и знаходять ся пôдъ покровительствомъ своихъ урядôвъ, то російскій урядъ згожуеть ся дати имъ двайцять міліонôвъ долярôвъ. Що до робôтниковъ, котрыхъ бôльшь, якъ сто тисячь, зôстали безъ роботы и голодують, то о нихъ урядъ настôлько не дбае.

Недалеко вôдъ Тифліса Татаре заволодѣли багатьома мѣстами и цѣлою окраиною въ двѣста квадратныхъ миль протягомъ. Вони выгнали зъ вôдтамъ усѣхъ російскихъ урядовцѣвъ, залоги вôйска и взагалѣ усѣхъ Росіянъ.

12 жовтня въ Красноярскому (въ Сібірѣ) убили начальника поліціи, котрый бувъ дуже ненавидимый за свою лютôсть, а 13-го жовтня убили помôчника начальника поліціи въ Кишеневѣ.

Въ Кронштатѣ (военный портъ бѣля Петербурга) застрайкували усѣ портовй робôтники, и по всѣхъ, навѣть чужеземныхъ шіфахъ робота стоить.

Въ Фінляндіи (въ пôвнôчно-захôдной Росіи) сподѣють ся загального повстаня Фіннôвъ. Тамъ пôслано 14 тысячь вôйска. Въ Гельсінгфорсѣ (головне мѣсто въ Фінляндіи) була покуса убити начальника поліціи.

Допись.

З Бофало, Н. Й.

Робота. Русини посилають гроші через „Р. Н. Дім".

У нас робота іде дуже добре. Русини заробляють досить добре. Суть такі між нами, що спомагають чужих людей, і пропивають чимало гроша, але суть у нас і добрі Русини, котрі заробивши не забувають і за старий край, а рівночасно і за „Руский Народний Дім", бо посилають гроші не через жидівскі аґентури в Ню-Йорку або других чужих аґентів, але посилають через „Р. Н. Дім". Ось їх імена: М. Зиньо, М. Кравчук, Ів. Палиця, Ів. Мигаль, Вас. Іващук, Ів. Бартняк, Тома Крулицкий, Дмитро Зиньо, Осафат Гацько, С. Завіский, Ф. Бренкач, Ф. Лабяк, Ф. Оліяр, Дмитро Кельбицкий, М. Мадараш, Ів. Барна, М. Мадзяк, К. Видиш, О. Клим, В. Радчук, А. Костик, Ів. Колодій, А. Оліяр, А. Политюк, М. Палица, Т. Андрух, Т. Лабяк, С. Бренкач, К. Цуприк, М. Зиньо, Я. Мислицкий, Гриць Гидиш, О. Стецюк. Харитон Яремка, Корній Видиш, М. Зембик, И. Кучапский, Л. Колодій. Всего разом вислали до краю 16.039 корон! Тим всім Русинам гроші були як найкрасше в порядку в краю виплачені і всі суть вдоволені, бо ніхто з них не заплатив від змінки тілько, скілько би мусів заплатити у других аґентів, а при тім дали заробити по кілька никлів на Народний Фонд. Я вже в імени Р. Н. Дому дякую щиро і сердечно всім примірним і честним людям за память о Р. Н. Домі і прошу о ласкаве поперте і на дальше, а до других честних панів Русинів озиваю ся: Гей братя до діла. Чи вже на віки маємо спомагати чужі організації? Час великий щоб і Русини в Америці дещо свое мали. Гаслом нашим най буде „свій до свого" Русин до Русина. Горнїм ся до громади і заложім свій руский бизнес, компанїцкий стор, бучерню, касу щадничу і т. д., а всьо одно при другім може іти дуже гарно, тілько не ходім самопас кождий своєю дорогою, але разом як одна родина, а тогди і наша бідна Русь Мати усьміхнеть ся, що еї діти серця не роздирають.

Ваш щиро зичливий краян
Іван Бурштин,
103 Peter Str., Buffalo, N. Y.

Спростоване.

Блоомфілдскй дѣвчата не ходять по жидôвскихъ музыкахъ.

Въ 39 ôмъ числѣ ,,Свободы" вычитала я допись, въ котрôй оденъ чоловѣкъ зъ Ню-Арку пише, що Бломфілдскй дѣвчата такожь ходять по жидôвскихъ музыкахъ и въ пôстъ танцюють. Отже се неправда. Мы зъ Нюарскими дѣвчатами по шапахъ не робимо и зъ ними товариства не тримаемъ. За то можемъ сказати, що въ Ню-Арку не лишь дѣвчата и хлопцѣ, але и декотрй газдове танцюють по жидôвскихъ музыкахъ, що Четверга, Суботы и Недѣлѣ ажь имъ пôдошвы вôдлѣтають. Дома жѣнка спаня немае, чекае зъ дѣточками на мужа, а мужь пе и танцюе на втѣху жидови, котрый смѣесь зъ дурного Русина, що непросвѣченый, темный на него робить. Въ Недѣлю до церкви не пôде, бо грошѣ пошли на піятику.

Любй Братя! Єсть васъ въ Ню-Арку щось 75 фамілій. Чому-жь вы собѣ не заложите яку школу або читальню якъ то дѣесь по другихъ плейзахъ? Мали бысьте де зôйти ся и дещо почитати. Тогды и дѣвчата вашй не ходилибъ по музыкахъ. А такъ вы вмѣсто показати имъ дорогу до просвѣты, показуете имъ дорогу до розпусты. Правду скавати, порядный газда анѣ на бордѣ не повиненъ тримати дѣвчины, котра по жидôвскихъ музыкахъ ходить.

Bloomfield, N. J.
Читателька „Свободы".

Еще про гр. к. парохію в Ню-Йорку.

В нашій парохії так само як майже в кождій другій находять ся люде, котрим все щось не до ладу, котрі хотїлиб знищити і розбити те, що другі збудовали. Імена їх звісні майже цілій американьскій Руси. Ось они: 1) Корпан, що правовав ся з „Союзом"; 2) Ярема, котрий хотів би бути паном і еще аби му піп за кождий раз як піде до церкви дав доляра і попід небеса вихвалював. Коли ми хотїли его до комітету вибрати, то він зрік ся того, бо видів, що треба буде працювати задармо, а тепер свій ніс пхае і на всіх гавкае, ба навить цента на церков не дав, коли другі люде дали і по 100 долярів! Еще коли о. Підгорецкий кликав его на хапатню, то п. Ярема бив ся за Україну і деклямував „Чигирин", але коли о. Підгорецкий жадав, щоб п. Ярема платив колекту, то сей пан покинув і Україну і „Чигирин", прилучив ся до москвофілів і стае против всего, що хто зачне робити. Се чоловік котрого до якого небудь діла не найдеш і зо сьвічкою а до перевертаня — то „гей"! 3) Саричь, котрий жие з руского народу і з „Р. Н. Союза" не мало грошей побрав а не належить до него, гавкае на „Союз" з цілої сили, що „Союз" ся розпаде, що жиди ліпшеб газдовали як свої люде і т. и. До товариств ані братств руских в Ню Йорку не належить, хиба если чуе, що зробить з ними який бизнес. А „галаковати" на все може! 4) Савицкій, котрого імя не було доси знане Русинам Ню-йорским, але тепер звідкись взяв ся і від разу хотів би стати предсідателем Нюйорскої громади і босом. 5) Косовий, що недавно привандрував з Канади і хотів би бути якимсь старшим, щоби мати якийсь джаб. 6) Ткач, котрому бизнес на діяментах лихо іде і хотів би їх в церкви продавати. 7) Чернецкій також хоче щось робити, то треба з людьми сваритись.

Розуміе ся, що до них треба зачислити і редакторів і декотрих складачів від „Правды", котрі все гавкають на все, що люде без них зачинають робити. Є кромі вичислених ще пару людий які радіб легко жити а мало робити — всего на купу яких зо 20 осіб, що роблять роздор в нюйорскій парохії, людий невеликої вартости а не „діячів" як они себе недавно хвалили в „Свободі".

Ті люди заложили бизнес і хотїлиб собі людий з'єднати розбиванем людий злучених при церкви. Але такою дорогою далеко не зайдуть. Церков повинна бути домом молитви а не розрухів. З церкви не повинен ніхто сподіватись жадних бизнесів, але що може — офіровати, аби ся церков виплачовала, а люде повинні вибирати на урядників церкви не таких, що смотрять за своїм зиском, але тих, що смотрять за зиском церкви.

Еще мушу додати, що церковна власність тому записана на імена 3 людий, бо ще нема чартеру. Скоро прийде сталий сьвященик і вибересь чартер, власність церковна запишесь на тростісів. Тогди если громада схоче, може також вибрати собі новий уряд.

Павло Зятик.

Вôдродженє айрискои мовы.

Якъ звѣсно, пôдъ утискомъ Англикôвъ, айриска мова стала, скоро вымирати такъ, що здавалось невдовзѣ еѣ зовсѣмъ не стане. Та склалось инакше. Завдяки енергіи и вытревалости Айришôвъ, они пядь за пядею вôдбирають свои права, а днесь и вôдродженє ихъ мовы стоить на добрôй дорозѣ. До вôдродженя айрискои мовы найбôльше причинилось айриске товариство пôдъ назвою Gaelic League. Товариство се засноване 1893, значить дуже недавно, але вже днесь числить тысячѣ членôвъ на всѣмъ свѣтѣ, де лишь живуть Айришѣ. Зразу робота того товариства ишла мляво, але чимъ дальше тимъ скоршимъ иде крокомъ. 1899 року було заледви 105 низшихъ школъ, въ якихъ учили айрискои мовы, а днесь е ихъ вже 3000 и учать ся въ нихъ 100.000 дѣтей. Въ середныхъ школахъ, въ якихъ учили айрискои мовы, була 1899 року лишь 272 учениковъ, а сего року число се пôднеслось до 2.103. Рôвночасно зъ вôдродженємъ айрискои мовы иде ще друга агітація мѣжь Айришами у старôмъ краю. Они зъобовязують ся куповати усякй потрѣбнй имъ рѣчи лише у своихъ, себ то у Айришôвъ.

Ось якъ малочисленнй Айришѣ дбають о свою мову и доходять до значѣня помимо того, що мусять вести борбу зъ такимъ высоко-культурнымъ, отже и бôльшь небезпечнымъ ворогомъ, якъ Англійцѣ.

А мы, Русины? Мы не лишь не дбаемъ про свою мову, але ще цураемось еѣ. Скôлько то мѣжь Русинами такихъ, що вмѣсто навчитись свои мовы, похопить пару слôвъ словацкихъ польскихъ, московскихъ або мадярскихъ и вже ,,цвенькае" по чужому а навить встыдаесь признати, що вôнъ Русинъ. А такй люде лучають ся не лишь мѣжь простымъ народомъ, але и интелігенціею, особливожь мѣжь попами зъ Угорщины.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель: КОНСТ. КИРЧÔВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь: С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ: АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель........С. Митренко, OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря........Иос. Кульчицкій, BALTIMORE, Md
Заст. касіера............А. Янковичь, MC ADOO, PA.

Радні:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока..................Plymouth, Pa.
Иванъ Париликъ........Terryville, Conn.
Ив. Сенько.....................Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко...........Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій...........Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій...........Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій.......McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь...............Mt. Carmel, Pa.

Головный організаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій Box 543, South Fork, Pa

Вôдозва.

Взывае ся всѣхъ пп. секретарѣвъ „Союза“, котрі ще не заплатили за календарѣ зъ 1905 р., щобы сейчасъ пôслали належитость за розпроданй календарѣ на адресу Rev. N. Strutynsky, Box 375, Olyphant, Pa. Нерозпроданй календарѣ просимъ поки-що еще переховати у себе и не вôдсылати, поки не дасть ся знати о тôмъ въ „Свободѣ“.

Вôдъ головного Уряду „Р. Н. С“.

К. Кирчôвъ предсѣдатель.
С. Ядловскій секретарь.

Ч. 664. КВІТЪ $300.00

на три ста доларôвъ, котрй п. Михайло Сонта отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Аннѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Trauger, Pa., Oct. 1, 1905.

Sonta Mihaly

Свѣдки: John Estvanik, A. Ovszak

Иванъ Червинка, предс.,
Иванъ Гарди, секр.

Ч. 666. КВІТЪ $100.00

на сто доларôвъ, котрй п. Михайло Драґанъ отримавъ яко надзвычайну запомогу за утрату ока зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Allegheny, Pa., Oct. 3, 1905.

Михаилъ Драґанъ

Свѣдки: Иванъ Денко, Семанъ Баль

М. Турковскій, предс.
И. Каршневичь, секр.

Ч. 669 КВІТЪ $575.00

на пять сотъ сѣмдесять пять доларôвъ, котрй п. Марія Федакъ отримала якъ посмертну запомогу по Иванѣ Федакъ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Scranton, Pa., Sept. 27, 1905.

Марія Федакъ

Свѣдки: Андрій Ґела, Яцко Луликъ

Йоанъ Лежиньскій, предс.,
В. Ґруцелякъ, секрет.

Перестали бути членами Р. Н. Союза.

В. 58. Фондакъ Йосифъ
Кимакъ Грицъ
Бережанскій Михаилъ
Меда Панько

Въ той рубрицѣ будемо подавати имена всѣхъ, хто выступивъ зъ Р. Н. Союза, умеръ або зôставъ вымазаный въ наслѣдокъ неплаченя припадаючихъ на него вкладокъ.

ПП. секретарѣ Союза зволять подавати намъ докладно, пôсля кождого мітингу, имена тихъ, котрй перестали бути членами Р. Н. Союза.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

ТОВАРИСТВО

„Запорожска Сѣчь“ въ Ню Йорку, вôдд. 117 Р. Н. Союза, буде принимати новыхъ членôвъ до товариства и до Руск. Н. Союза безъ вступного въ мѣсяцю Октобру черезъ цѣлый мѣсяць. Мітинги вôдбувають ся що мѣсяця въ першу суботу по 15-ôмъ. Просимо всѣхъ Русинôвъ зъ околицѣ Ню Йорку, котрі ще не належать до жадннои орґанізаціи, приступити громадно до нашого товариства и до Р. Н. Союза. Наше тов. выплачуе 3 дол. тыжневого бенефіту пôдчасъ слабости за 30 цнт. на мѣсяць, а Р. Н. Союзъ 600 дол. посмертного за 70 цнт. мѣсячного. Прошу васъ дорогй братя, памятайте на смутну годину, бо не знаете коли и яка доля кого чекае; чоловѣкъ нынѣ жие а завтра въ земли гние. Въ котру сторону пôди все иншу новину чути. Неодного Русина убило при роботѣ або и такъ померъ а потôмъ не було его за що похоронити, бо не належавъ до жаднои орґанізаціи, такъ що другй складали ся на умершого; чи то не встыдно для насъ? Неодного покалѣчило при роботѣ и зôставъ ся безъ руки або ноги. Боже, не дай такихъ припадкôвъ. А памятайте, що Р. Н. Союзъ выплачуе не лишь посмертне, але також въ разѣ калѣцтва. Упоминаю васъ, дорогй братя, еще разъ, нехай нѣхто зъ васъ не вôдкладае зъ дня на день, бо дуже часто нещастя трафляють ся. Неоденъ говорить: Е, я еще маю часъ; другій радъ бы приступити, але нема го кому на тую дорогу навести; а не вôдъ одного чувъ емъ, що каже: О, я волю тй грошѣ пропити а нѣжь маю тамъ платити, я маю свою орґанізацію. Але не дай Боже, якъ загляне коло него остатня година, що мае зъ тимъ свѣтомъ розстати ся, а лишае жену и дѣти дрôбненькй, тогды то его власна орґанізаціи не хотѣла бы похоронити, тогды то его орґанізація не заопѣкувала бы ся его женою и дѣтьми, тогды певно вôнъ спôмне за правдиву орґанізацію, за товариство и за Р. Н. Союзъ, але уже буде за пôзно. Еще разъ вôдзываю ся до васъ, дорогй братя Русины, не вôдкладайте свôй часъ на дальше, а лихй свои замыслы покиньте, бо коли будемо мали часъ до орґанізаціи приступити, якъ будемо въ гробѣ гнити? А, братя, тогды буде за пôзно. Приступайте громадно до нашого товариства, а мы васъ приймемо. Любѣмъ ся взаимно и руки собѣ подаймо. Мітинґи вôдбувають ся въ кожду Суботу по 15-ôмъ пôдъ ч. 46 Avenue A въ Ню Йорку.

С. Смолякъ, секретарь.

БРАТСТВО

св. Арх. Мих. въ Гейзелтонъ, Па. вôдд. 85, буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцю Октобрѣ въ другу Недѣлю по першôмъ, а то вôдъ 18 лѣтъ до 30 безъ вступного, а вôдъ 30 до 45 лѣтъ за пôвъ вступного. Братя Русины зъ Гейзелтону и околицѣ приступайте чимъ скорше до Руского Народного Союза въ Америцѣ, бо знаете добре що може зъ насъ не оденъ полишивъ въ старôмъ краю вôтця и матѣрь и жену и дѣти и приѣхавъ тутъ до Америки и родины не найшовъ жадної. Котрый есть чесный Русинъ то вступае до Р. Н. Союза въ Америцѣ, абы забезпечити себе и свою родину въ старôмъ краю, бо якъ Богъ допустить на чоловѣка нещасте, то Р. Н. С. и братство заопѣкують ся нимъ тутъ скорше якъ родина въ старôмъ краю. Отжежь братя Русины приступайте якъ найскорше, щобы колись въ разѣ нещастя вашого вашимъ тѣломъ чужій народъ не помѣтовавъ по стрітахъ и по ровахъ.

М. Мардинякъ, предсѣдат.,
П. Галецкій, секретарь.

ПОВѢДОМЛЕНЕ.

Русины въ Кросъ Форкъ, Па читайте, бо важне. Въ мѣсяцяхъ Октобру и Новембру будемо принимати новыхъ членôвъ до нашого Братства усп. Пр. Дѣвы Маріи вôддѣлъ 88, за половину вступного. Русины, корыстайте зъ тои нагоды, бо такій случай вамъ заразъ не трафить ся тымъ больше, що въ Октобру и Р. Н. Союзъ принимае вôдъ 16 до 30 лѣтъ цѣлкомъ безъ вступного а вôдъ 30 до 45 за половину вступного. Горнѣть ся Русины до Братства, бо въ едности сила.

Вôдъ уряду Братского.
Михайло Голикъ, предс.,
Теодоръ Паньцьо, секрет.,
Димитрій Гриценько, касіеръ.

БРАТСТВО

св. Й. Хрестителя въ Desloge, Mo. вôддѣлъ 50 Р. Н. Союза. Выбрало на рôчнôмъ мітинґу 1 Октобра 1905 слѣдуючій новый урядъ: Теодоръ Мѣцѣкъ, предсѣдатель, Клемесъ Гладь, мѣстопредсѣдатель; Теодоръ Ревакъ, секретарь; Яковъ Балѣґроцкій, заступникъ секр.; Осифъ Майба, касіеръ; Осифъ Федакъ, Василь Хомякъ, колекторы; Теодоръ Лукачикъ, контрольоръ; опѣкуны хорыхъ: Иванъ Чарни въ Боннъ Терръ, Мо.; Антôнъ Макухъ въ Ст. Францисъ; Петро Макухъ въ Owl Creek, Mo.; Михаилъ Ґрозѣкъ въ Desloge, Mo.; Якимъ Федакъ, дверникъ. Мітинґи будуть вôдбувати ся въ першу Недѣлю мѣсяця о 1 годинѣ пополудни зъ гали брата М. Петровского межи St. Francois a Desloge.

Адреса Братства
Teodore Revak,
Box 348, Desloge, Mo.

РÔЧНЫЙ МІТИНҐЪ

бр. Успенія Пр. Б. вôд. Союза 33 въ Нортгемптонъ, Па. вôдбуде ся въ Недѣлю дня 22 Октобра, о першôй пополудни. Хто не явить ся на мітингъ заплатить кару пôсля статутôвъ. На тôмъ мітингу кождый членъ мае выровнати свôй довгъ. Буде ся читати рôчный доходъ и розхôдъ и выбирати новыхъ урядникôвъ. Новыхъ членôвъ вôдъ 16 до 30 рокôвъ приймемо на тôмъ мітингу до братства и до Союза безъ вступного а вôдъ 30 до 45 лѣтъ за половину вступного. Давайте також и дѣти записувати до Союза а не чужихъ.

За братскій урядъ:
Гавріилъ Онущакъ, предс.,
Мих. Петрикъ, секр.,
Мих. Олекса, касієр.

РІЧНИЙ МІТИНҐ

бр. сьв. Йоана Хрестителя в Пітсбургу від. 96 Союза, відбуде ся дня 22 Октобра с. р. під ч. 725 Carson улиці. Того дня будемо принимати нових членів без вступного. Будемо вибирати нових урядників. Кождий член мае сплатити весь свій довг. Позаяк перечитае ся дохід і розхід за цілий рік і стан маєтковий брацтва, просимо всіх членів явити ся. Хто не появить ся, заплатить 1 дол. кари.

Уряд брацтва:
Ів. Пастирчик, предс.,
Ів. Баґан, заступ.,
Із. Костюк, секретар,
Петро Лепак, касієр.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ, що нове братство „Пресв. Дѣвы Маріи“ въ Скрентонъ, Па. буде принимати новыхъ членôвъ безъ вступного, въ мѣсяцяхъ Октобрѣ и Новембрѣ.

Хто еще не належить до нѣякого братства або до Союза, прошу ся появити на мітингъ другои недѣлѣ по першôмъ. Мітинги вôдбувають ся о 3-ôй годинѣ пополудни въ п. Лукана гали, пôдъ числомъ 845 Capouse Ave.

Въ нашôмъ братствѣ можете стати вôдразу повнымъ членомъ, не такъ якъ деинде, що не дай Боже котрый членъ захоруе, або ся где скалѣчить, то не достае ажь по 3-охъ мѣсяцяхъ запомогу; але у насъ самй всѣ члены складають хорому або скалѣченому членови пять доларôвъ запомоги на тыждень и т. д. поки есть хорый. Приставайте закимъ еще не пôзно.

Йосифъ Запоточный, секретарь,
1112 Meade Ave.,
Scranton, Pa.

ВЕЛИКІЙ БАЛЬ

устроюе руске товариство „Зоря“ въ Ню Йорку, вôдд. 69 Р. Н. Союза, въ Суботу дня 11 Новембра 1905 р. въ Ліберти Галѣ, 255—263 Е. Гавстонъ ул., Ню Йоркъ. Початокъ о годинѣ 7-ôй вечеръ. Вступъ вôдъ особы 25 цнт. Просимо нюйорскихъ Русинôвъ взяти численну участь въ забавѣ зъ нами. За щироруску забаву ручить

Комітетъ балевый:
Андрѣй Кашиньскій, пред.,
Василь Яхницкій, касіеръ,
Йосифъ Шкрибайло, секр.,
342 Cherry Str., New York, N Y.

БАЛЬ, БАЛЬ! Нечуваний Ѣаль!

Чи чуєте? Нечуваний! Бо той баль устроюють славні читальняники з Мікісракс і Питсбурґ.

Баль буде 23-го Октобра с. р. в новій гали в McKees Rocks, Pa., там де був баль славний брацтва св. Димитрія.

Просимо всіх наших приятелів.

Мих. Турковский, Ізидор Костюк, Евтихій Бодак, Іван Баґан, Павло Каршневич, Мих. Попіль.

ПОВѢДОМЛЕНЕ.

Тов. „Запорожска Сѣчь“ въ Ню Йорку, вôдд. 117 Р. Н. Союза, устроюе БАЛЬ въ суботу, дня 28 жовтня, 1905, въ Ліберти Гали, пôдъ ч. 256—258, Houston Str., на котрый запрашаемо сердечно всѣхъ чесныхъ Русинôвъ прибути. Початокъ балю о год. 7-ôй вечеромъ. Вступъ вôдъ особы 25 цнт. За добру музику ручить

КОМІТЕТЪ
Данило Галицкій, предсѣдат.,
Михайло Ханачѣвскій, касіеръ,
Симеонъ Смолякъ, секретарь.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює братство сьв. Косми і Дамяна дня 28-го Октобра, в Суботу вечером, в гали на High Str., Ansonia, Conn. Початок балю о 7-ій годині вечер. Вступ 25 цт. На той баль запрашаємо всіх Русинів місцевих і околичних взяти численну участь. Музика буде знаменита; напитки і перекуски всякого рода з винятком парухи.

Як відомо Русинам з Ansonia, Derby, Shelton і Seymour то 4-го Липня, 1904 р. мы заложили бр. сьв. Косми і Дамяна. Бр. се є молоде, але важне. В нашім бр. суть люди двоякого пола, т. є. мужчини і женщини. Братство наше виплачує 5 дол. тижневої запомоги в разі слабости; вкладки місячні дуже приступні, бо лиш 25 цт. на місяць. Братство наше істнує лиш оден рік, однак має поважне число членів, близько 200. На балю будемо принимати нових членів, тож кличем до вас, Русини, ставайте в ряди, бо в лучности сила.

За добру музику і забаву ручить КОМІТЕТ:
М. Пелех, предсідатель,
К. Горбаль, секретар.

ПЕРШІЙ ВЕЛИКІЙ БАЛЬ

устроюе Читальня Народнои Самопомочи въ Ню Йорку и запрашае усѣхъ нюйорскихъ и околичныхъ Русинôвъ и Русинки. Баль вôдбуде ся дня 4-го Новембра въ Суботу въ Гали Grand Irving Palace, 214—220 Broome Str., Ню Йоркъ. Тикетъ до набутя въ Сали Т. Н. Самопомôчь, при четвертôй улици въ Ню Йорку, якъ також при касѣ балевôй. Баль буде знаменитый. Въ перервахъ вôдспѣвають ся краснй пѣснѣ и декламаціи. Музыка буде знаменита, першои клясы.

За Комітет:
В. Савицкій, предсѣдатель,
Г. Климковичь, секретарь,
П. Ярема, касіеръ. 41-

ВИКАЗ ЖЕРТВ на „Народний Фонд“ в Америці.

1) На весілю п. Юрка Шеремети в Скрентон, Па. зібрав п. Тимко Шеремета слідуючі жертви: по 1 дол. Юрко Шеремета і А. Ґела; по 50 цнт.: Тимко Шеремета, Григорій Мрикало, Михайло Лемкевич, Ґолія Лазар, Яцко Бетеляк; по 30 цнт.: Оліянна Фек; по 25 цнт.: Павло Гибай, Іван Робачик, Розділський, Гриць Трачук, Гр. Гевус, Йосиф Запоточний, Іван Кирилюк; по 10 цнт.: А. Мурава, Данило Олифка; по 5 цнт.: Стефан Сосницкий, Петро Сосницкий. Разомъ $6.85.

2) На хрестинах у п. Семана Павлика въ Ню-Йорку зібрав п. Павло Зятик $2.05.

3) На весілю у п. Йосифа і Марії Базилевич в Пітсбург, Па. зібрав п. Іван Пастирчак 2 доляри. Офірували по 50 цнт.: Стефан Пастирчак і Авксентий Гудак; по 25 ц.: Іван Пастирчик, Кость Ценко, Теодозій Базилевич і Емилія Базилевич. Разом $2.00.

4) На хрестинах у п. Андрея Стицовича в Пітсбург, Па. офірували по $1. Т. Стрінка; по 50 цнт. Іван Бабах; по 25 цнт. М. Ґбур, А. Стицович, Ник. Бабах, М. Маруняк, Катерина Роман; по 10 цнт.: П. Стицович, П. Патуляк, В. Окряк, Федор Морозко; по 5 цнт.: Гр. Бадяк. Разом $3.20.

Народний Комітет дякуе сердечно за щирі офіри і желае новонародженим і їх родичам, також нововінчаним, і патріотичним колекторам і жертволюбивим і честним руским патріотам здоровя і многая літа!

о. Іван Велигорский.
секретар.

— ВЖЕ ВЫЙШЛА нова книжочка (ч. 17) просвѣтного выдавництва им. Ант. Бончевского пôдъ заголовкомъ „Казки про Жидів“. Книжочка мѣстить въ собѣ слѣдуючй казки: Якъ Иванъ Жидôвъ мудровавъ, Вандрôвка Ивана зъ Жидами, Якъ Иванъ водивъ Жидôвъ на грибы а вôдтакъ потопивъ, Мужикъ зъ Жидомъ у спôлцѣ, Панъ и Жидъ, Казка про Жида, Якъ Жидъ Русина правотивъ. Книжочка коштуе лишь 15 центôвъ. Хто хоче доставати кождого мѣсяця одну цѣкаву книжочку сего выдавництва, мусить заплатити $1.50 зъ горы а тогды достане ще въ дарунку золоте перо.

Адресъ: CZYTALNIA,
Box 353, Scranton, Pa.

Цѣкавй книжки

* Америка	15 ц.
Американьскій шляхтичь	15 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и другй рѣчи	15 ц.
Борба клясъ и чому робôтники орґанізують ся	15 ц.
Весела книжочка зъ образками	30 ц.
* Грѣхи міліоперôвъ и т. п. С. 7	15 ц.
Дещо зъ исторіи православнои місіи въ Америцѣ	10 ц.
Дещо про звѣрята	30 ц.
* Двѣ левады и т. п. С. 5	15 ц.
Дещо про права и суды въ Сполуч. Державахъ	10 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6	15 ц.
Жовнѣръ	10 ц.
Журавлѣ	15 ц.
* Житє, зарбôки, орґанізаціи и т. п. въ Спол. Державахъ	15 ц.
Зубъ за зубъ	10 ц.
* Казки про Жидів	15 ц.
Капіталъ и праця	15 ц.
Конституція Спол. Державъ	10 ц.
Книжка Рахункова	50 ц.
Марія	10 ц.
* Наверненый Грѣшникъ	20 ц.
Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ	15 ц.
Образки и загадки	10 ц.
Образки зъ Америки	10 ц.
Оповѣданя	15 ц.
Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія	10 ц.
Провôдникъ руско-англійскій (тлумачь)	50 ц.
* Про нутро землѣ	25 ц.
Подземнй скарбы	25 ц.
Покуса	10 ц.
Розмова Поляка, зъ Русиномъ	10 ц.
Руско англійскій словарець	20 ц.
* Релігійнй вѣрованя старинныхъ народôвъ	20 ц.
Смерть	10 ц.
* Стародавнй казки та оповѣданя	15 ц.
Страйкъ	20 ц.
Тарасъ Шевченко	15 ц.
Тимко Гаврилюкъ	15 ц.
* Хто зъ чого жіє	15 ц.
* Якй то є люде на земли, зъ 20 образками	50 ц.

Тимъ, що схочуть занятись розпродажею повысшихъ книжокъ дамо добрый процентъ.

Безъ грошей не вышлемо книжокъ нѣкому.

Адресъ:
„SVOBODA“ BOX 356, SCRANTON, Pa.

Дописи.

Зъ North Tonawanda, N. Y.

Зверство жебручого дѣда. До чого доводить піяньство?

Доносять менѣ вѣсти зъ краю, що 15-го серпня пôдъ Перемышлемъ на Кальваріи Пацлавской прийшла на вôдпустъ одна жѣнка и идучи побачила хлопця-калѣку сидячого на вôзку. Хлопець подививъ ся на жѣнку и каже: „Мамо, тожь ты мене не пôзнала?“ Жѣнка пôзнала свого сына и упала на землю непритомна. Єѣ сусѣды, що тамъ були, прийшли до неѣ и пôдняли еѣ. Той дѣдъ, що возивъ того хлопця, побачивши зъ вôддаля, що ся дѣе коло его вôзка, прибѣгъ тамъ чимскорше и хотѣвъ розôгнати жѣнки и утѣкти зъ калѣкою. Але оденъ хлопъ, що бувъ зъ тою жѣнкою на Кальваріи, прискочивъ тутъ и злапавъ того дѣда. Дѣдъ вытягнувъ нôжь и шеменувъ нимъ чоловѣка. Але, на щасте, хотячи попасти его въ серце, попавъ въ шкôряну торбу, яку той чоловѣкъ мавъ на собѣ и не поранивъ его. Другй дѣды, зачули, що ся робить зъ ихъ товаришемъ, летять чимъ скорше на помôчь, але тымъ часомъ прийшли жандармы, звязали дѣда, а хлопця на вôзку взяли до канцеляріи, де хлопець розказавъ, якъ то зъ нимъ ся стало. Передъ кôлькома роками була та жѣнка на Кальваріи зъ тымъ хлопцемъ, и хлопець якось загубивъ маму и почавъ плакати. До него пôдôйшовъ сивый дѣдокъ и каже: „Не плачь, дитино, я тебе доироваджу до мамы“ тай завѣзъ его до такои хаты, де не було нѣкого. „Тамъ вôнъ привязавъ мене“, розказувавъ хлопчикъ, „до двохъ колодъ и почавъ скакати на мои ноги и такъ довго мучивъ мене, поки не поломавъ менѣ ноги, а потôмъ звязавъ мене и звязаного тримавъ такъ довго, ажь поки менѣ ноги не позрастали. А за ушами коловъ менѣ чимсь що-дня, ажь поки не повыростали менѣ за ухами великй гулѣ. Якъ ноги менѣ зросли ся, то вôнъ мене взявъ на тэй возикъ и возивъ мене по всѣхъ вôдпустахъ, а на Кальварію нѣколи не привозивъ, ажь допервa теперь перший разъ“.

Зробивши протоколъ, хлопця вôддали матери, а дѣда забрали до арешту. Крôмъ того, хлопець ще сказавъ, що въ такій самый спосôбъ той дѣдъ поробивъ калѣками двое дѣвчатъ и пôдъ опѣкою другихъ дѣдôвъ пустивъ въ свѣтъ за грôшми. Зъ того, дорогй братя, намъ наука: якъ подаемо кому милостиню, то мусимо уважати, кому даемо. Сумный то бувъ день для матери, але сумно и для насъ, що люде нынѣ за мізерный центъ готовй и душу свою вôддати.

Въ Бофало оденъ Полякъ напивъ ся, вышовъ на улицю и почавъ кричати. Якъ звычайно, бойсы цѣкавй на такй рѣчи, бѣгали за нимъ, а той бачучи коло себе бойсôвъ, выстрѣливъ на нихъ зъ револьвера и попавъ одного бойса въ ногу. Почувши выстрѣлъ, прибѣгли 2 полісмены, а той сховавъ ся до шопы, и позаякъ то було о 9-ôй годинѣ вечеръ, то его не бачили, а вôнъ выстрѣливъ тымъ часомъ въ полісмена и попала ему куля въ живôтъ. Полісменъ упавъ и скоро потôмъ умеръ, а злочинець утѣкъ и не знаходить ся и дотеперь.

Ив. Котъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Зъ Вортонъ, ПА.

Про галицку церковь въ Монесенъ, Па.

Вôдповѣмъ собратамъ Угорщанамъ, въ Монесенъ, Па. на ихъ фарисейство. Я уже згадувавъ свого часу у „Свободѣ“, що тутъ насъ Галичанъ е половина, а друга половина Угорщанъ, але я помыливъ ся; се теперь ясно зъ того, що якъ бы васъ була половина, то вы годнй булибъ удержати пароха. А то, якъ тôлько Галичане вôдступили, заразъ у васъ ни нащо зôйшло, и вы, якъ и вашъ бувшій священикъ о. П. С. разомъ зъ усею парохіею, стараетесь и старали ся копати яму пôдъ нашою парохіею св. Й. Х. Забулисьте пословицю, що хто копае другому яму, той самъ въ ню паде. То е правда.

Коли о. Д. почули про нашу организацію, то на нихъ и всю ихъ парохію напавъ страхъ, и вони почали вымысляти усякого рода брехнѣ и страшити ще незъорганізованыхъ Галичанъ, кажучи до нихъ въ домѣ Божôмъ: „Люде добрй! не вѣрте, що закладаеть ся друга якась церква. Се неправда. Се тôлько двое чи трое людей ходять и баламутять парохіянъ“.

До сего додали ще найгôршу брехню, що нѣбы-то мы хочемо ставити московску церковь. Въ сей спосôбъ имъ удало ся настрашити слабшихъ духомъ людей. Отже пытаю ся васъ, отче, чи правду трубѣлисьте, що тôлько двое чи трое людей хотять церковь ставити? Въ парохіи, въ народнôмъ дѣлѣ два, три члены майже цѣлкомъ нѣчс не значать. Три члены не зроблять парохію нѣ богатшою нѣ бѣднѣйшою; тымъ, що вони колекту не дали, ваша пенсія не зменшила бы ся и вы не булибъ примушенй муфувати ся на другу парохію. Се така ваша правда, що вы трубѣлисьте? Чи така брехня священикови до лица? По правдѣ сказати, вы мусѣли муфувати житя глядати, бо по розлуцѣ Галичанъ вôдъ Угорщанъ, по колектѣ показало ся, що нема васъ и половина. Се друга брехня, бо не два або три, а всѣ Галичане хотять разомъ працювати. Третя брехня — що мы хочемо будувати московску церковь. Се не е правда, бо въ Монесенѣ Москалѣвъ нема. А хочьбы и найшли ся двое, та таке число выстарчило бы хиба курамъ на снѣдане. Дивно менѣ, що вы — священикъ, навчитель, а такъ зимно вôдносили ся до нашого братства и до нашои парохіи, и черезъ те настала ровлука.

Теперь обзываю ся до васъ, братя Галичане въ Монесенѣ и поза Монесенъ! Не страхайте ся, бо зъ вами Богъ. Не будьте слабосильнй, стôйте твердо при зачатôмъ дѣлѣ и напевно довершите его, и въ той часъ покажете ся людьми здôбными до всякои працѣ, а не тôлько до лопаты, бича и тачки, бо се потрафить и найтемнѣйшій нашъ братъ. Прийде рôчный мітинґъ, а гукнемо всѣ на него и старй и молодй а тамъ зробимо не одно добре для себе дѣло, тамъ побачимо чи почате нами дѣло справдѣ есть такъ, якъ нечистый духъ трубить. Тамъ побачите и дôзнаете ся, що то неправда. А якъ бы побачилисьте, що якій членъ або урядникъ знаходить ся пôдъ московскимъ покровомъ, то такого вычеркнѣть геть. А тымъ часомъ запевняю слабшихъ духомъ членôвъ, що наша парохія называе ся такъ: „Греко-католицка руска парохія св. Й. Х. въ Монесенъ, Па“. Обрядъ хочемо затримати батькôвскій, свôй рускій, а жаденъ чужій. Понеже лихій языкъ пошкодивъ намъ, а сеголѣтна робота ослабла, то наше почате дѣло до того часу йде слабымъ крокомъ. Але на далѣ усердно прошу васъ, братя Русины, не дайте себе въ ганьбу, що нѣбы вы не годнй до порядной працѣ. Возьмѣмъ ся смѣло и щиро до працѣ всѣ, якъ одинъ мужь, такъ дѣломъ, якъ и грôшми; не оглядайте ся на пару членôвъ, бо вони початково не зможуть дати рады такôй тяжкôй працѣ самй, а за насъ нѣхто не буде працювати. Далѣ прошу васъ, братя Галичане, коли появлять ся у васъ нашй колекторы, то не опустѣть ихъ зъ порожными руками; жертвуйте хто що може, бо жертвуете на святе дѣло, на Храмъ Господа Бога. Не вôдмагайте ся подати жертву, знайте, що якъ вы будете вôдмагати ся, то тымъ дѣло почате не може продовжати ся. Коли вы такъ поступите, то дѣло почате Богомъ и вами напевно довершене буде. Далѣ просимо о. Макара, щобы насъ не лишали безъ духовнои помочи. Не вôдмовляйте намъ, а допомагайте намъ, якъ и до сего часу допомагали, и старайте ся, щобысьмо хочь разъ на мѣсяць Слово Боже почули. Здоровлю васъ всѣхъ братôвъ!

А. Горощакъ, предсѣдатель парохіи св. Й. Х. въ Монесенъ, Па.

Збирайте грошѣ на „Руску Бурсу“ въ Америцѣ.

Всячина.

ТРИ МАНІФЕСТЫ ПРО ЗАВЕДЕНЄ ПОКОЮ

Въ 1866 роцѣ, по програнôй вôйнѣ зъ Прусами, цѣсарь Францъ Йосифъ выдавъ до австрійскихъ народôвъ слѣдуючій маніфестъ: „Тяжке нещасте, що постигло мою пôвнôчну армію, злй наслѣдки войны для ческого королѣвства... взагалѣ примушують мене зробити миръ“.

Въ 1899 роцѣ пôсля того, якъ Японцѣ въ цѣлôмъ рядѣ битвъ розбили въ конецъ хиньске вôйско и зробили зъ хинцями миръ, якій схотѣли, хиньскій імператоръ выдавъ слѣдуючій розказъ: „Я великодушно дозволивъ Японцямъ, що зухвало напали на мôй край, спокôйно зъ него выйти, не покаравши ихъ за ихъ зухвалôсть“.

Микола II. по заведеню ганебного для Росіи миру въ Портсмавтѣ, пише до своихъ пôдданыхъ: „Япанъ пôддавъ ся на всѣ нашй вымоги... Я великодушно подарувавъ имъ половину далекого острова. Моя армія въ протязѣ 19 мѣсяцѣвъ завзято вôдпирала всѣ натиски неприятеля, щобы не посувавъ ся напередъ. Моя славна армія готова е нанести неприятелеви тяжкій ударъ“.

ѢДОМА КОМАШНЯ.

Оденъ балтійскій місіонаръ въ центральнôй Африцѣ пише цѣкавй рѣчѣ про те, якъ старанно полюють туземцѣ-нігры на комашню. Одного вечера вôнъ завваживъ 6 або 7 нігрôвъ, котрй зôгнувшись лазили по землѣ и дуже швидко носили разъ-за-разомъ руку вôдъ землѣ до рота. Надъ сею групою вôнъ побачивъ якусь бѣлу хмарку, котру вôнъ зъ початку принявъ бувъ за снѣгъ, але та хмара щоразъ пôднимала ся до горы. Въ дѣйсности, та хмара складала ся зъ бѣлои комашки, котра якъ разъ въ ту пору року мала крыла. Нігры збирали тыхъ, що лазили по землѣ и ѣли ихъ цѣлыми жменями, не завдаючи собѣ навѣть труду поодрывати у нихъ крыла. Вони вышукали собѣ гарне мѣсце поблизу великихъ комашковыхъ кучь, зъ котрыхъ комашки вылазили цѣлыми тысячами, щобы вôдправити свою воздушну прогульку. Уся поверховôсть землѣ кишѣла вôдъ тои камашнѣ, котра е досыть великою: 1 до 1½ сентиметра завдовшки. Для нігрôвъ та комашня е найбôльшими ласощами, полюючи на неѣ вони выявляють богато енергіи, котрою взагалѣ нігры не можуть похвалити ся.

БІЛЯНСЪ СТРАТЪ

на морю въ японьско-россійской вôйнѣ вже можна вôставити докладно. Японія выступила до вôйны загаломъ въ числѣ 76 бôльшихъ и меншихъ военныхъ кораблѣвъ. Зъ тыхъ потонуло 12 чи то внаслѣдокъ наѣханя на пôдводнй міны, чи внаслѣдокъ стрѣлôвъ россійскои корабельнои артилеріи. Величезна решта въ числѣ 64 кораблѣвъ перебула вôйну въ зовсѣмъ добрôмъ станѣ и е вповнѣ готовою до пôднятя всякои новои, военнои акціи. Росія выслала въ сѣй вôйнѣ на поле борбы разомъ 93 военнй кораблѣ рôжного типу. Зъ тыхъ пôшло на дно моря 57 кораблѣвъ. Часть зъ нихъ потонула внаслѣдокъ експльозіи мінъ, часть знищили японьскй стрѣлы, иншй пропали внаслѣдокъ бурѣ, або затоплено добровôльно, щобы не впали въ руки неприятеля. Сѣмъ кораблѣвъ пересѣчно въ добрôмъ станѣ забрали Японцѣ до неволѣ разомъ зъ залогою, 19 схоронило ся до невтральныхъ пристаней, де ихъ розоружено. Зъ цѣлои величезнои россійскои фльоты, якои вартôсть могла выносити понадъ пôвтора міліярда коронъ, остало Росіи при кôнци едино 10 кораблѣвъ, бôльше чи менше ушкодженыхъ, у Владивостоцѣ. Зъ причины, що Японія, пôсля постановъ мира, не мае права до інтернованыхъ кораблѣвъ, то прибувае еще тыхъ 19 суденъ, такъ що теперѣшна россійска фльота числити-ме 29 кораблѣвъ изъ змобілізованыхъ на сю вôйну 93. Однакъ и зъ оставшихъ кораблѣвъ бôльша часть доперва по коштовнôй и основнôй направѣ буде придатна до военного ужитку. Обостороннй страты въ людяхъ въ вôйнѣ морской выносять: по японьской сторонѣ 2600 поляглыхъ и 2400 раненыхъ; по россійскôй сторонѣ 6200 поляглихъ, 5300 раненыхъ и 4000 взятыхъ до неволѣ. До сего корысного для себе білянсу, Японцѣ можуть дадати еще знаный прирôстъ въ торговельнôй фльотѣ. Она стратила 26 пароходôвъ почасти затопленыхъ Росіянами, почасти ужитыхъ за „брандерѣвъ“ до затопленя въ шійцѣ Портъ-Артура, однакъ Японцѣ заняли натомôсть 49 чужихъ пароходôвъ, пôдозрѣныхъ въ контрабанду. Зъ тыхъ вôсѣмъ треба було вôддати, а 41 вразъ зъ цѣннымъ наборомъ остали яко зыскъ Японіи.

ЯПАНЬСКІЙ ДОТЕПЪ.

„Петербурска ґазета“ доносить, що знаходячій ся въ неволѣ въ Японіи адміралъ Небоґатовъ (що безъ выстрѣлу пôддавъ ся Японцямъ зъ 4-ма кораблями) мавъ выразити бажане принятя пôдданьства японьского. Правительство японьске, якъ пише зъ Мастуаму одинъ поручникъ (офіцеръ) японьскій, заявило Небоґатовому, що Японія волить, щобы такй вояки находились въ рядахъ еѣ ворогôвъ якъ въ числѣ еѣ пôдданыхъ.

ХРИСТІЯНЫ ВЪ ЯПАНЬСКОЙ АРМІИ.

Мѣжь вождами японьскои арміи и фльоты е немало христіянъ. Генералы Курокі и Оку належать по пресвитеріяньскои церкви и вôдграють важну ролю въ своихъ вѣроисповѣдныхъ громадахъ. Адміралъ Тоґо и віце-адміралъ Урію е такожь христіянами. Ґенералъ Ояма ще не належить до христіяньскои церкви, але мае небавомъ охрестити ся. Єго жѣнка е горячою христіянкою. Мѣжь низшими офіцирами и рядовыми японьскои арміи е велике число христіянъ. Въ японьскихъ шпиталяхъ е по бібліотекахъ много примѣрникôвъ св. Письма, яке на жадане кождому хорому выдають до читаня. Власти дозваляють безъ перепоны заходити христіяньскимъ місіонарамъ до вôйсковыхъ шпиталѣвъ, де много хорыхъ приймае хрещене.

КРОВАВЙ МАНЕВРЫ.

Рôкъ рôчно вôдбувають ся вôйсковй маневры — забава у вôйну, що коштуе величезнй сумы безъ великои практичнои вартости. Не бракуе на нихъ дуже прикрыхъ моментôвъ. Окружене, середъ якого пробувае жовнѣръ, гукъ пальбы карабінôвъ и арматъ, иржане коней, вôйскова музыка й команда, все те вытворюе у нихъ настрôй дѣйсно военный. Забувають, що имъ треба тôльки удавати и такъ дѣйсно бють и рѣжуть, якъ на вôйнѣ, зважаючи себе звôльнеными вôдъ V. заповѣди: „не убій“, обовязковои для неоруженыхъ смертникôвъ. Оттакій кровавый атакъ выконали недавно пôдъ Сенне два полки ческои кавалеріи на кônницю баварску. Розтратовано штабъ ческои бриґады и богато жовнярôвъ изъ 23 полку драґонôвъ. Одинъ баварскій уланъ пробивъ пікою коня команданта бриґады Вальленфельса. Такожъ поранено важко коня пôдполковника Бермута, а самъ вôнъ, падучи зъ коня, зломивъ ноґу. Богато жовнѣрѣвъ потерпѣли важчй й лекшй потовченя.

БОГАТЫЙ ЖЕБРАКЪ.

Въ Краковѣ арештовано онодѣ Герша Мошковича за жебранину и найдено при нѣмъ 2.100 к. въ банкнотахъ, 2.26 к. дрôбною монетою, книжочку касы ощадности на 106 к. е депозитовй квіты банковй на 1.100 к. Мошковичь мае дôмъ въ Подґужу и корѣнну торговлю, вартости поверхъ 40.000 к. Вôнъ бувъ караный за жебранину 8 разôвъ, а арештованый за то само 14 разôвъ.

АЛЬКОГОЛІЗМЪ ВЪ РОСІИ.

Въ Петербурзѣ — якъ выказуе статистика — умирае рôчно 200 людей на delirium tremens, крôмъ того 300 осôбъ по причинѣ надужитя алькоголічныхъ напоѣвъ. Пяницѣ, що лежать на улици, поліція збирае рôчно 55.000. Въ Берлинѣ припада оденъ піякъ на 315 мешканцѣвъ, въ Петербурзѣ оденъ на 23!

Австрійскѣ грошѣ дуже станѣли!

Хто хоче скоро и безпечно пôслати грошѣ своѣй родинѣ до Галичины, Буковины, Угорщины або Росіи, нехай пôшле ихъ черезъ „Свободу".

По блисшѣ інформаціи пишѣть на адресъ:

Svoboda,

Box. 353, Scranton, Pa.

Зовсѣмъ дармо

пôшлемо кождому Русинови книжокъ вартости **50 центôвъ**, если пришле намъ на „Свободу" не менче якъ **2 доляры** найдальше до 1-го Новембра 1905 р.

Книжки выбирайте зъ тыхъ, що оголошенѣ въ числахъ „Свободы" пôдъ заголовкомъ **„Цѣкавѣ книжки"**.

Грошѣ высилайте чекомъ, почтовымъ або експресовымъ моніордеромъ на такій адресъ:

SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Памятайте, що „Свобода" е найстарша руска часопись въ Америцѣ, и въ нѣй е бôльше що почитати, якъ въ якôй небудь другôй тутешнôй рускôй газетѣ.

Єсли знаете людей, що ще не бачили нашои „Свободы" а хотѣлибъ собѣ еѣ записати, пôшлѣть намъ ихъ адресъ, а мы имъ вышлемо одно число на показъ.

Що кажуть люде?

Trenton, N. J., сѣчень, 1905.

Слава Исусу Христу!

Поважаный Пане Редакторъ!

Поперше желаю Вамъ щасливого та веселого Нового Року. Нехай Вамъ Всевышный допомагае при найлѣпшôмъ здоровлю трудити ся дальше для нашихъ Русинôвъ. Такъ само складаю Вамъ сердечну подяку за часопись „Свободу", яку я одержувавъ черезъ цѣлый 1904 рôкъ. Най Вамъ Богъ помагае, щобысьте дôставали тысячами новыхъ предплатникôвъ.

Зъ поважанемъ

Иванъ Паславскій.

Присилайте грошѣ сейчасъ.

☞ Замовляти „Свободу" можете кождого часу, навить въ серединѣ року або мѣсяця. Цѣна два доляры рахуесь не вôдъ Нового до Нового року, але за 12 повныхъ мѣсяцѣвъ.

Посылайте грошѣ черезъ Рускій Народный Дôмъ и черезъ нашихъ аґентôвъ

Мы пôслали вже сотки тысячь доляровъ до краю, а ще нѣкому не пропавъ анѣ оденъ центъ.

Посылка грошей черезъ Р. Н. Дôмъ найтанша и найбезпечнѣйша. Мы даемо знати до краю, хто имъ посылае грошѣ и коли мають ити на почту, а кождому костумерови въ Америцѣ посылаемо правдиву посвѣдку изъ краю, що грошѣ вôдобранѣ. Сего не робить нѣяка друга компанія. Они посилають не правдивѣ краевѣ, а свои американьскѣ посвѣдки и тымъ дурять нашь народъ, присылаючи посвѣдки, коли ще грошѣ не дорученѣ. Другѣ компаніи не повѣдомляють у краю, вôдки прійшли грошѣ и зъ того неразъ выходить баламута, що грошѣ выплатять кому другому, або цѣлкомъ не выплатять.

Р. Н. Дôмъ се руска народна институція. Кождый зароблений центъ выйде на пожитокъ цѣлого руского народу.

Цѣна, кôлько бере Р. Н. Дôмъ за австрійскѣ грошѣ, если хто посылае просто до насъ:

За	5	коронъ	1	дол.	17	цнт.	За	170	коронъ	34	дол.	88	цнт.
„	10	„	2	„	20	„	„	180	„	36	„	92	„
„	20	„	4	„	25	„	„	190	„	38	„	96	„
„	30	„	6	„	28	„	„	200	„	41	„	00	„
„	40	„	8	„	33	„	„	300	„	61	„	45	„
„	50	„	10	„	37	„	„	400	„	81	„	85	„
„	60	„	12	„	42	„	„	500	„	102	„	25	„
„	70	„	14	„	46	„	„	600	„	122	„	90	„
„	80	„	16	„	50	„	„	700	„	143	„	40	„
„	90	„	18	„	55	„	„	800	„	163	„	70	„
„	100	„	20	„	60	„	„	900	„	184	„	30	„
„	110	„	22	„	64	„	„	1000	„	204	„	80	„
„	120	„	24	„	68	„	„	2000	„	409	„	50	„
„	130	„	26	„	72	„	„	3000	„	614	„	20	„
„	140	„	28	„	76	„	„	4000	„	816	„	50	„
„	150	„	30	„	80	„	„	5000	„	1021	„	00	„
„	160	„	32	„	84	„							

Аґентамъ належить ся крôмъ того за почту и папѣрь.

Чеки або моні-ордеры прошу выписувати на имя касіера Р. Н. Дому, а то: **A. Sharshon. Shamokin, Pa.** а той моні-ордеръ або чекъ посылайте листомъ на адресу:

Rev. N. Strutynsky, Box 375, Olyphant. Pa.

Въ листѣ выпишѣть выразно, до кого мае ся пôслати грошѣ, якъ называе ся село и яка тамъ почта.

Скоро листъ дôйде до насъ, мы заразъ дамо вамъ знати посткартою.

Нашѣ аґенты мають нашѣ руско-англійскѣ друки.

Де нема нашого посередника, посылайте грошѣ просто до Р. Н. Дому, якъ сказано высше. 39—

Друкарня „Свободы"

друкуе

тикеты, паперы, коверты, книги, книжки, плякаты, циркуляры

и взагалѣ всѣ роботы друкарскѣ

старанно, тано и на часъ.

Вратскѣ опѣкуны хорыхъ повиннѣ мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабôсть и т.д.

Адресъ:

„SVOBODA". Box 353, Scranton, Pa.
